יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

הײנט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 27 | Łódź, Środa, 31 stycznia 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, ט"ו שבט תרצ"ד | № 27

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

היטלער'ס גרויסע פאליטישע רעדע

ער רעדט וועגן שלום און פאכעט מיט דער שווערד

בערלין, 30. (ספ. טעל.)

האלב 4 נאכמיטאג האט זיך געעפנט די זיצונג פון דייטשן רייכסטאג. היטלער האט געהאלטן א רעדע פון אנדערהאלבן שעה, אין וועלכער ער האט בארירט די פראבלעמען פון דער אינערליכער און אויסערליכער פאליטיק. קודם כל האט ער בארירט די באציהונג פון דייטשלאנד צו די סאוויעטן, ענטפערנדיג אויף די פארווארפן פון סטאלינען. דאן האט ער גערעדט וועגן די באציהונגען מיט פוילן און אויסגעדריקט זיין צופרידענקייט מיטן געשלאסענעם נישט-אנגריפס-אפמאך. דאן איז ער איבערגעגאנגען צו דער עסטרייך-פראבלעם און זיך געווענדט מיט אן אפעל צו די מע"ב מלוכות און בעזונדערס צו פראנקרייך, אויסדריקענדיג די האפנונג, אז נישט קוקענדיג אויף די נישט-איינגעגעבענע אנשטרענגונגען, פון דער רייכס-רעגירונג כדי צו קומען צו א פארשטענדיגונג, וועט זיך איינגעבן צו מילדערן די איצטיגע רייבונגען אויף מערב.

היטלער האט שארף געלויבט די נאציאנאלע רעוואלוציע און שארף ארויסגעטרעטן קעגן די געוועזענע פאליטישע פארטייען, באר די נאציאנאל-סאציאליסטן האבן געראטעוועט דייטשלאנד. דייטשלאנד איז נישט שולדיג אין אויסברוך פון דער מלחמה. דאס דערקענען זיך צו דער שולד אין ווערסאל, וועלכע איז אויסגעפרעסט געווארן, וועט נישט ענדערן דעם פאקט. די לאסטן וועלכע ווערסאל האט ארויפגעווארפן אויף דעם דייטשן פאלק האבן אפגענומען דעם צוטרוי ביי די דייטשן אויף דער גערעכטיגקייט פון אינטערנאציאנאלע אינסטיטוציעס.

די אידעע פון ראסן-ריינקייט אלס יסוד פון א נייעם דייטשלאנד איז נישט די גרינגשעצונג פון אנדערע נאציעס. נאר דער ציל איז צו דערהאלטן דאס דייטשע פאלק. ער איז ארויסגעטרעטן קעגן די בעזונדערע מלוכות אין דייטשלאנד. היטלער איז דאן שארף ארויסגעטרעטן קעגן די אינטעלעקטועלע קרייזן וואס טרעטן ארויס קעגן דער נאציאנאלער רעוואלוציע.

וועגן עסטרייך האט היטלער געזאגט, אז דייטשלאנד וויל נישט מיט געוואלד באהערשן די עסטרייכישע מלוכה. ס'איז אבער פארשטענדליך אז די נאציאנאל-סאציאליסטישע אידעע, וועלכע האט ארומגענומען דאס דייטשע פאלק, קען זיך נישט אפשטעלן ביי די גרענעצן פון עסטרייך, עסטרייך איז דורך הונדערטער יאהרן געווען אן אינטעגראלער טייל פון דייטשלאנד און איז אויך בעת דער וועלט-מלחמה געשטאנען אויף דער זייט פון דייטשלאנד. די דייטשע רעגירונג שאצט דעם ווילן פון די עסטרייכישע דייטשן און איז גרייט יעדן מינוט צו דערלאנגען עסטרייך די האנט אויף פארשטענדיגונג.

היטלער האט דאן געדאנקט מוסאליניען פאר דער אונטערשטיצונג וואס איטאליען האט געגעבן דייטשלאנד אין גענף און אין אנדערע ערטער.

איבערגעהענדיג צו דער פראגע פון סאאר-געביט האט היטלער געזאגט אז פראנקרייך און דייטשלאנד דארפן דעם ענין רעגולירן אין א בשותפותדיגן אפמאך, היטלער באדויערט שטארק וואס פראנקרייך איז נישט איינגעגאנגען אויף דעם דאזיגן פארשלאג.

די דייטשע רעגירונג איז ארויסגעטרעטן פון דער פעלקער-ליגע און אנטוואפענונגס-קאנפערענץ ווייל מ'האט נישט בערוקזיכטיגט דייטשלאנדס פאדערונגען ביים באוואפענען זיך, קיין שום קראפט קען נישט צווינגען דייטשלאנד זיך אפצוזאגן פון איהר רעכט.

בערלין, 30. (ספ. טעל.)

דער רייכסטאג האט איינשטימיג אנגענומען דאס געזעץ וועגן דער דייטשער מלוכה-ארדנונג. דאס געזעץ שטעלט פעסט, אז די רעגירונגען פון די בעזונדערע דייטשע מלוכות געהען איבער צום רייך. די נאמעסטניקעס אין די פארבאנדס-מלוכות ווערן אונטערליגן דעם אינערן-מיניסטער. די דייטשע רעגירונג איז בעפולמעכטיגט געווארן צו שאפן די נייע קאנסטיטוציע. היטלערן האט מען געמאכט גרויסע אוואציעס.

דאלאדיע געשאפען די נייע פראנצויזישע רעגירונג

דאלאדיע איז אויך אויסערן-מיניסטער

פאריז, 30. (ספ. טעל.)

דער קאבינעט-קריזיס נאך דער סטאוויסקי-אפערע קען נישט אזוי שנעל פארענדיגט ווערן.

אין גאנץ פראנקרייך פיהלט זיך א פיינדליכע שטימונג קעגן פארלאמענט. מען שמועסט, אז דער מלוכה-פרעזידענט וועט פארלאנגען פון די פארטייען צו שליסן א פאליטישן וואפנשטילשטאנד אויף דער צייט, ווען ס'וועלן רעגולירט ווערן די וויכטיגסטע מלוכה-פראגן און דער ליקווידאציע פון די פאלגן פון דער סטאוויסקי-אפערע.

דער ניי-נאמינירטער פרעמיער דאלאדיע האט געפיהרט געשפרעכן מיט די פארשטעהער פון די פארטייען ביז 1 ביינאכט. דער נייער פרעמיער רעכנט אויף דער אונטערשטיצונג פון די ריכטונגען פון נעא-סאציאליסטן ביז צו די לינקע רעפובליקאנער און די קאטוילישע דעמאקראטן.

פאריז, 30 (ספ. טעל.)

האלב איינס ביינאכט האט דער פרעמיער דאלאדיע פארגעשטעלט דעם פרעזידענט לעברען די ליסטע פון נייעם קאבינעט. פרעמיער און אויסערן-מיניסטער איז דאלאדיע.

טשעכאסלאוואקיי האט אפגעווארפען דעם דייטשען פארשלאג

צו שליסען א נישט-אגרעסיע-אפמאך

פראג, 30 (ספ. טעל.)

ס'האבן זיך פארשפרייט קלאנגען, אז דער מיניסטער בענעש האט אפגעזאגט דעם דייטשן געזאנדטער, וועלכער האט פארגעלעגט טשעכיען צו שליסן מיט דייטשלאנד א נישט-אגרעסיע-אפמאך, ענליך צו דעם וועלכן דייטשלאנד האט געשלאסן מיט פוילן.

די מאטיווען פון מיניסטער בענעש זענען געווען די, אז טשעכיען קען שליסן אלע אויסלענדישע אפמאכן נאר אין דער נאהענטער פארשטענדיגונג מיט פראנקרייך און דער קליינער קאאליציע, און אז דאס איינציגע ארט פון אונטערהאנדלונגען קען זיין נאר גענף.

פויליש-דייטשע האנדעלס-אונטערהאנדלונגען

וועלען זיך אנהויבען בקרוב

ווארשא, 30 (טעלעפאניש)

נאך בקרוב וועלן זיך אנהויבן צווישן פוילן און דייטשלאנד אונטערהאנדלונגען וועגן שליסן א האנדעלס-אפמאך.

דער נייער אפמאך וועט פעסטשטעלן די אריינפיהרס-קאנטיגענטן אויף א רייה פוילישע ארטיקלען צווישן אנדערע אויך קוילן און האלץ און אויך א רייה דייטשע אויסארבייטונגען קיין פוילן.

גיהנם-סצענעס

בעת א שרפה איז א טויב-שטומען-אנשטאלט

בוקארעשט, 30 (ספ. טעל.)

אין אינסטיטוט פאר טויב-שטומע אין קלוי (זיבענבירגען) איז אויסגעבראכן א גרויסע שרפה, בעת וועלכער ס'האבן זיך אפגעשפילט גיהנם-סצענעס.

די פענסיאנערן פון אינסטיטוט זענען ארומגענומען געווארן מיט א שרעקליכער פאניק און האבן זיך אריינגעפאקט אין איין זאל און נישט קוקענדיג אויף די אויפפאדערונגען, אז זיי דראהט א געפאהר, האבן זיי נישט געוואלט פארלאזן דעם זאל. די לאגע איז געווארן וואס אמאל דראהענדער, ווייל דער גאנצער בנין איז שוין געשטאנען אין פלאמען.

די פייערלעשער האבן מיט שטראמען וואסער געפרובט צו צווינגען די וואהנזיניגע טויב-שטומע צו פארלאזן דעם בנין, אבער אהן ערפאלג. דאן האט מען ארויסגערופן פאליציי און זשאנדארמען. די פאליציאנטן האבן געמוזט אונטערהאנדלען מיט די טויב-שטומע און זיי איבערפיהרען אין א זיכערן ארט. קוים וואס מ'האט ארויסגעפיהרט דעם לעצטן פאציענט פון ברענענדיגן בנין, ווי ס'איז איינגעפאלן דער דאך און די שטאקן.

ענגלישער קעניג נאמינירט דעם לארד רידינג

מיט דעם הויכען עהרען-אמט „לארד-וועכטער פון די 5 פארטען"

לאנדאן, 30 (יט"א טעלעגראפיש).

לארד רידינג איז פון ענגלישן קעניג נאמינירט געווארן אלס „לארד-וועכטער פון די 5 פארטען". דאס איז איינער פון די עלטסטע עהרען-אמטן, וואס איז געגעבן געווארן די גרעסטע ענגלישע מלוכה-מענער.

„טיימס" שרייבט, אז דער קעניג האט געמאכט א גליקליכען וואהל, מחמת לארד רידינג וועט עהרענווירדיג פארנעהמען דעם דאזיגן הויכען עהרען-אמט.

לארד רידינג איז באליבט ביי אלע פארטייען.

מאניפעסטאציעס אין דייטשלאנד

צום יאהרטאג פון דער היטלערישער רעוואלוציע

בערלין, 30 (ספ. טעל.)

אין דער ערשטער יאהרצייט פון זיג פון דער נאציאנאל-סאציאליסטישער רעוואלוציע אין דייטשלאנד, זענען אין גאנצן לאנד פארגעקומען פייערליכע מאניפעסטאציעס.

דער פרעזידענט הינדענבורג האט ארויסגעשיקט א בריף צו היטלערן מיט אויסדריקן פון אנערקענונג און דאנק פאר זיין ביזאיצטיגער טעטיגקייט און ווינשט אויף ווייטער ערפאלג.

בעפעהל צו ארעסטירען

בעריהמטען יודיש-דייטשען שריפטשטעלער ארנאלד צווייג און זיין פרוי

בערלין, 30 (יט"א טעלעגראפיש)

די מאכט-ארגאנען האבן ארויסגעגעבן א בעפעהל צו ארעסטירן דעם בעריהמטן יודיש-דייטשן שריפטשטעלער ארנאלד צווייג און זיין פרוי, ענליכע בעפעהלן זענען אויך ארויסגעגעבן געווארן וועגן אנדערע בעריהמטע יודיש-דייטשע שריפטשטעלער.

צוקערניע און באר „ADLON" פיעטריקאווער 17

טעל. 247-22

הײנט מיטוואך 6 א זייגער אווענט ווערט געעפנט דער ניי-רעמאנטירטער לאקאל און א באר מיט קאלטע און ווארימע שפייזן. די קיך געפינט זיך אונטער דער לייטונג פון א בעוואוסטן ווארשאווער קיך מייסטער. עס ווערט אויך ארויסגעגעבן מיטאגן פון 1 זל. א. ז. וו.

מיט אכטונג

עס ווערן איינגעלאדן די געעהרטע געסט צו דער ערעפענונג. שטרענג כשר!

Cukiernia i Bar „ADLON" wł. R. Brajtsztain.

ענדעקעס, פ.פ.ס., פויערים-קלוב און נ.פ.ר.

זאגען זיך אפ אנטיילצונעהמען אין א קאנפערענץ מיט'ן סיים-מארשאלעק

וו א ר ש א, 30 (טעלעפאניש)

דער סיים-מארשאלעק ד"ר שוויטאלסקי האט היינט פארבעטען די פארזיצערס פון די סיים-קלובען אויף א קאנפערענץ, אויף וועלכער מ'האט געזאלט בעשטימען דעם אופן פון פיהרען די בודזשעטען-דיסקוסיע אויפ'ן פלענום פון סיים.

אלס ענטפער אויף דער דאזיגער איינלאדונג האט פראפ. ריבארסקי געענטפערט דעם סיים-מארשאלעק, אז ער וועט נישט אנטיילנעהמען אין דער קאנפערענץ, ווייל ער האלט אז די דערמאנטע פראגע איז גענוג רעגולירט דורכ'ן סיים-רעגולאמין.

אויך פ.פ.ס. האט זיך אפגעזאגט אנטיילצונעהמען אין דער קאנפערענץ, האלטענדיג זי פאר צוועקלאז.

דער פויערים-קלוב האט אויך געענטפערט, אז צוליב דעם אופן פון ענדערען די קאנסטיטוציע וועט דער קלוב נישט אנטיילנעהמען אין דער קאנפערענץ. נ.פ.ר. האט זיך אויך אפגעזאגט אנצונעהמען די איינלאדונג.

האט אויפגענומען א דעלעגאציע פון דער אנטי-מלחמה-ליגע, דער פארזיצער האט ערקלערט דער דעלעגאציע אז היי-יאהר דארף מען נישט ערווארטען קיין אויסברוך פון א יאפאניש-סאוויעטישער מלחמה.

„וואשינגטאן פאסט" לייקענט אפ די ידיעות אז די לעצטע צייט האט מען אויפגעלאדענט אין טשילי עטליכע שיפען קריגס-מאטעריאל פאר די סאוועטען און יאפאן.

ווי ס'מעלדעט די פרעסע, האט דער יאפאנישער קלוב אין האנאלולו ארויסגעשיקט צום פרעזידענט רוזוועלט אן איינלאדונג אז ער זאל פארברייטערן זיין רייזע קיין האנאלולו, און זאל ביי דער דאזיגער געלעגענהייט בעזוכען יאפאן. די דאזיגע איינלאדונג איז אינספירירט געווארען דורך דער יאפאנישער רעגירונג.

סאוויעטען ווידער געשלאגען רעקארד

איז א פליה צו דער סטראטאספערע

ס'איז דערגרייכט געווארען א הויך פון 20,600 מעטער

ר י ג א, 30. (ספ. טעל.)

פון מאסקווע מעלדעט מען: היינט איינדער-פריה האט זיך פון פליה-פלאץ אין לענינגראד אויפגעהויבען דער סאוויעטישער סטראטאספערישער באלאן „סיריוס", כדי צו שלאגען דעם לעצטען סטראטאספערישען רעקארד. קאמענדאנט פון באלאן איז דער בעקאנטער פליהער פיעדאסיענקא. צוזאמען מיט איהם פליהען אויך צוויי פליהער, צווישן וועלכע ס'געפינט זיך אויך אוסישקין, וואס האט אנטיילגענומען אין פריהערדיגען סטראטאספערישען פליה.

די פליהער האבען געוואלט, אז דער רעקארד זאל געשלאגען ווערען בעת דעם 17-טען קאנגרעס פון דער קאמוניסטישער פארטיי. א שעה נאכ'ן ארויספליהען איז אנגעקומען א ראדיא-דעפעשע פון דער „סיריוס"-מאנשאפט, אז זיי געפינען זיך אויף א הויך פון 20,600 מעטער און אז דער ביזאיצטיגער רעקארד פון סטראטאספערע-פליהען איז געשלאגען געווארען.

א רעוויזיע אין לאקאל פון דער פאנעוועזשער יודישער קהלה

צוליב אויפרופען צו באיקאטירען דייטשע סחורות

קאוונע, (יט"א). אין פאנעוועזש זענען פארגאנגען פארקלעפט געווארען איבער דער שטאט אויפרופען וועגען פארטצוועצען דעם באיקאט פון דייטשע סחורות. אין שייכות דערמיט האט די פאליציי דורכגעפיהרט א רעוויזיע אין לאקאל פון דער יודישער קהלה און האט מיטגענומען די אפגעדרוקטע רעזאלוציעס וואס זענען אנגענומען געווארען אויף דער קאנפערענץ צו העלפען די דייטשע יודען און אויך א קאפיע פון די סטאטוטען פון דער געזעלשאפט צו העלפען די דייטשע יודען.

די איטאליענישע פאשיסטען

לאכען אויס די היטלעריסטישע ראסען-טעאריעס

רוים, (יט"א). די שטרענג פאשיסטישע צייטונג „רעגימע פאסציסטא" פארעפענטליכט א שארפען איראנישען ארטיקעל וועגען סטעריליזאציע-געזעץ פון דער היטלער-רעגירונג און די טעאריען פון ראסען-ריינהייט, וועלכע ווערען אזוי ריקזיכטלאז דורכגעפיהרט אין דייטשלאנד. „מען קען בעהויפטען, שרייבט די צייטונג — דאס אויב די סטעריליזאציע וועט דורכגעפיהרט ווערען סיסטעמאטיש וועלען די 65 מיליאן דייטשען אין משך פון א האלבען יאהרהונדערט דערפיהרט ווערען צו 35 ביז 40 מיליאן, וועלכע וועלען זיין זיכער אנאויס געצייכענטע ראסע פון טידישען שטאנדפונקט, אזוי ווי צ.ב. די אויסגעהאלטענע ריין-בלוטיגע פערד, אבער די ריין-בלוטיגע חיות בעזיצען נישט קיין נשמה און נישט קיין פערשטאנד. די צייטונג ענדיגט איהר ארטיקעל אנווייזענדיג דערויף דאס די מעטאדען פון דער איטאליענישער רעגירונג אפצוהיטען די געזונדהייט פון פאלק זענען פיל קלוגער מענשליכער און אויך לאגישער ווי די מעטאדען וועלכע ווערען אנגעווענדעט אין היינטיגען דייטשלאנד.

דער בערלינער י.ט.א.-קארעספאנדענט ווערט נישט אריינגעלאזט אין רייכסטאג

בערלין, (יט"א). אויף דער יעהרליכער פערזאמלונג פון פערבאנד פון אויסלענדישע פרעסע קארעספאנדענטען אין בערלין, וואס איז די טעג פארגעקומען, איז פארגעלעזען געווארען א בעריכט פון וועלכען עס איז צו זעהען דאס צוליב שוועריגקייטען וועלכע ווערען געמאכט די אויסלענדישע קארעספאנדענטען אין די איצטיגע בעדינגונגען פון דייטשלאנד איז א בעדייטענדע צאהל פון די מיטגלידער פון פערבאנד אהער ארויסגעשיקט געווארען פון לאנד אדער זיך אליין געזעהען געצוואונגען צו פערלאזען דייטשלאנד אין משך פון לעצטען יאהר. דער בעריכט שטעלט פעסט דאס צוליב דעם נאציאנאל-סאציאליסטישען העושים האבען אלע אויסלענדישע יודישע קארעספאנדענטען פערלאזען דייטשלאנד מיט'ן אויסנאהם פון קארעספאנדענט פון דער יודישער טעלעגראפען אגענטור דער יט"א קארעספאנדענט איז אליין איצט דער איינציגער, וועלכער פיהרט דורך א סיסטעמאטישע יודישע פרעסע-דינסט אין דייטשלאנד.

דער פרעסע-רעפעראט פון רייכסטאג האט מיטגעטיילט דעם פערבאנד פון אויסלענדישע קארעספאנדענטען דאס דער יט"א קארעספאנדענט וועט נישט בעקומען קיין פרעסע-קארטע צו די רייכסטאג זיצונגען, טראץ דעם וואס וועגען דעם ענין האט נאכדריגגליך אינטערווענירט דער פערבאנד פון אויסלענדישע קארעספאנדענטען אין בערלין.

דריטע לעזונג פון בודזשעט

נעכטען אנגענומען געווארען אין סיים

וו א ר ש א, 30 (טעלעפאניש)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער בודזשעט-קאמיסיע איז דער בודזשעט פרעלימינאר אויפ'ן יאהר 1934/35 אנגענומען געווארען אין דער דריטער לעזונג.

מארגען קומט פאר א וויטערדיגע זיצונג פון דער קאמיסיע, אויף וועלכער ס'וועט אויסגעהערט ווערען דער גענעראל-רעפעראט און ס'וועט אנגענומען ווערען דאס פינאנץ-געזעץ.

דאווגאלעווסקי ביי פאל באנקור

פ א ר י ז, 30 (ספ. טעל.)

דער אויסערן-מיניסטער פאל באנקור האט אויפגענומען אייף א לענגערער אודיענץ דעם סאוויעטישען אמבאסאדאר דאווגאלעווסקי. דאס בעשפרעך האט זיך געפיהרט וועגען אקטועלע ראבלעמען פון דער אייראפעאישער פאליטיק.

די טראגעדיע פון קאמאנדאר בירד

צווישען אייז אויפ'ן דרום-פאל

נ י ו - י א ר ק, 30 (ספ. טעל.)

אין די אמעריקאנער וויסענשאפטליכע קרייזען האט א גרויסען רושם געמאכט דער ראדיא-טעלעגראם פון קאמאנדאר בירד, אז א טייל פון זיין עקספעדיציע צום דרום-פאל איז אומגעקומען. די גרופע בעשטעהט פון 43 מענשען.

אין דערזעלבער צייט איז די שיף פון קאמאנדאר בירד „יאקאב רופערט" צוזאמענגעדראנגען געווארען דורך גרויסע אייז-קריגעס און קען זיך נישט אפשטעלען.

איינגעלאדען דעם פרעזידענט רוזוועלט

צו וויזיטירען יאפאן

מאשינגטאן, 30. (ספ. טעל.)

דער פארזיצער פון רעפרעזענטאנטען - הויז

בערלין באגאטעליזירט די עסטרייכישע נאטע

דאלפוס וועט זיך ווענדען צו דער פעלקער-ליגע

וו י ע ן, (ספ. טעל.)

די דייטשע רעגירונג האט נאך נישט געענטפערט אויף דער עסטרייכישער נאטע וועגען אפהיטען די זעלבסטשטענדיגקייט פון עסטרייך, די פרעסע שרייבט, אז דייטשלאנד וועט אינגאנצען באגאטעליזירען די נאטע און וועט נישט ענטפערען.

ס'געהען קלאנגען, אז דער קאנצלער דאלפוס וועט ווארטען נאך עטליכע טעג און דאן וועט ער איבערגעבען צו ענטשיידען דעם דייטש-עסטרייכישען קאנפליקט דער פעלקער-ליגע.

קאנצלער דאלפוסעס פאזיציע האט זיך געשטארקט צוליב דער דעקלאראציע פון די סאציאליסטען, אז זיי זענען גרייט צו שטיצען דעם קאנצלער אין זיין קאמף געגען די היטלעריסטען.

א פונט — 4,75 דאלאר

אמעריקאנער וואלוטא-געזעץ געהט אריין אין קראפט

לאנדאן, 30 (ספ. טעל.)

דאס נייע וואלוטע-געזעץ אין אמעריקא געהט היינט אריין אין קראפט. פון מארגען אן קען די אמעריקאנער רעגירונג אנהויבען צו מאכען אפעראציעס מיט דער הילף פון סטאביליזאציע-פאנד, מ'דארף אבער נישט מיינען, אז פון דעם פאנד זאלען באלד געמאכט ווערען גרויסע אפעראציעס.

אין לאנדאן האלט מען, אז דער קורס פון פונט שטערלינג וועט צייטווייליג סטאביליזירט ווערען אויף דער הויך פון 4.75 דאלאר.

פרעסט און שניי-שטורמען

אין די פאראייניגטע שטאטען

נ י ו - י א ר ק, 30 (ספ. טעל.)

א בעדייטענדער טייל פון די פאראייניגטע שטאטען איז ארומגענומען מיט א פאלאר-טעמפעראטור, פון פיל ערטער קומען אן ידיעות וועגען טויט-פאלען צוליב דערפריהרונג.

איבער ניו-יארק הערשט א געוואלדיגער שניי-שטורם.

פערמאכט די מאנארכיסטישע ארגאניזאציעס אין דייטשלאנד

בערלין, 30. (ספ. טעל.

דער פרעמיער געהרינג אלס שעף פון דער געהיים-פאליציי האט זיך געווענדעט צום אינערן-מיניסטער פריק מיט א פארשלאג תיכף צו פערמאכען אלע מאנארכיסטישע ארגאניזאציעס אין דייטשלאנד. די סיבה דערפון איז די וואקסענדע אקציע פון די מאנארכיסטען, וועלכע בעקעמפען די היטלעריסטישע בעוועגונג. געהרינג האט ערקלערט אז ער וועט מיט די מאנארכיסטען פארגעהען פונקט אזוי ריקזיכטסלאז ווי מיט די קאמוניסטען און אנדערע ארגאניזאציעס וועלכע בעקעמפען די היטלעריסטען.

וויכטיג פאר דער לאדזער בעפעלקערונג

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז איז ערעפענט געווארען דאס

אמבולאטאריום

ביים פעראיין „עזרת עניים"

נארלודקא 8, טעל. 153-99

וואו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ'ן ארט פון 9 פריה ביז 7 אוו. שיקט ארויס דאקטוירים - ספעציאליסטען מיט וויזיטען אהיים

ווי אויך דענטיסטישע הילף

ואשטשיקעס אין דער אמבולאטאריע און אויסער דער אמבולאטאריע פאר א מינימאלען אפצאהל נעהמט אויך אן געבורטען און אלע ארט אנאליזען. מינימאלע אפצאהלונגען. די פערוואלטונג.

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען - קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אוועגד.

שלאסעריי-ארבייטען,

ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען, טעמפעל-בעשרייבונגען, מא-שינען-מיילען פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

קאנסטאנטינער 11/13

342 אויפפאדערונג!

איך בעט זעהר די פערזאנען, וואס האבען נעכטען ביי-געוואוינט, ווי דער ה' מיכאלעוויטש, נאוואמיעסקא 10, געוועלב בעזיצער פון שניידער-צוגאטען, האט געשלאגען און ארויסגעווארפען מיין סרוי דערפאר, וואס זי איז געקומען מאהנען ביי איהם געלד פאר וואטע, אזוי אז מען האט די געמוזט ראטעווען ביי איהם אין געוועלב, און נאכהער האב איך געמוזט ארויסרופען פאגאטאוויע און דער דאקטאר האט פעסטגעשטעלט א געהירן-ערשיטערונג אין א שווערען צושטאנד, דעריבער בעט איך, אז די פערזאנען זאלען זיך מעלדען צו מיר. י. זשעליכאווסקי, פולנאצנא 11.

פאר גאלד, בודזשוטעריע

און לאמבארד-קוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען

אליזדאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 5—9 אווענט. זונטאג פון 10—1 בטאג.

אלע ארט אנאליזען.

פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

Dr.

Wajnberg

ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראז-קראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אוו.

סטארשי פעלדשער

A. Neumark

28 פאלודביאווא 28

טעלעפאן 163-46.

נעמט אן פון 8.30—10 פריה און 2—4 נ"מ

פאר אנבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן

רופטורען

(ברוך-קראנקהייטען)!!

ספעציעלע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע לאקאליזירען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציע אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע רופטורען (ברוכען) פון אלע מינים ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך אנלייגען ספעציעלע צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען.

אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) הייל-ארטאפעדישע גארסעטען, אויף אויסגעקרימטע פיס און קניהען, ביינער-שווינדזוכט הייל-ארטאפעדישע אפאראטען, אויף פלאטשיגע וועהטאגליכע סטאפעס (פלאטפיס)

ספעציעלע ארטאפעדישע וועקלעדקעס לויט גיפס-מאדעלען, קינסטליכע הענד און פיס.

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל-ארטאפעדיע

Spec. Ortop. O. Petrykiewicz

אוים לעמבערג

לאדז, פיראמאוויטשא 9 (פראנט פארטער) טעל. 177-09

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז נויטווענדיג. אין זגערזש אויף סלאוואצקא 2 № און 4 № אייגענע הייזער)

לאדז
31 יאנואר 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז
31 יאנואר 1934

רעדט אויף ארבייט פאר יודען
ביי די עפענטליכע ארבייטען פון דער מלוכה

אז דער איצטיגער קריזיס, וואס בעהערשט די ווירטשאפט פון דער פוילישער מלוכה, האט געטראפען די יודישע הארעפאשנע בעפעלקערונג שווערער ווי אלע אנדערע, דארף נישט ערשט בעווייזען ווערען. עס איז זעלבסטפערשטענדליך, אז די ערשטע קרבנות פונם קריזיס זענען געווען די קליינע ווארשטאטען און אונטערנעמונגען, און אז דערביי האבען פערלוירען זייער חיונה-מעגליכקייט סיי די יודישע ארבייט-געבערס, סיי די יודישע ארבייט-נעמערס. יודען וואס זענען געווען במשך פון יאהרען פערנומען אין דעם קליינעם מסחר, וואס האבען זיך דערנעהרט פון מעקלעריי, וואס האבען געהאט טראפיקען און שענקען, האבען פערגרעסערט די רעזערוו-ארמיי פון די יודישע ארבייטסלאזע, אויף וועלכע דער פראלעטאריזירונגס פראצעס איז נישט חל בלויז צוליב איין טעם: אויס מאנגעל אין ארבייטס-מעגליכקייטען.

אז יודען אנטלויפען נישט פון דער ארבייט און זענען גרייט זיך צו לאזען ארומנעמען פונם פראלעטאריזירונגס-פראצעס, בעווייזען אמבעסטען די טויזענטער יודישע יונגעלייט, וואס געפונען זיך אויף חליצישער הכשרה און ראנגלען זיך דורך ביי די שווערסטע בעדינגונגען צו אנ'ארבייטס-לעבען. דא וועט איהר טרעפען יודישע יונגעלייט בשעת זיי רוימען אוועק דעם שניי פון די גאסען. בשעת זיי רייניקען די קאנאלען, בשעת זיי האקען שטיינער, און די שווארצעסטע ארבייטען, וואס יודען פלעגען מיט זיי נישט האבען קיין שום דירעקטען שייכות. אבער, ווי בעוואוסט, ליידער דערלויבט נישט די הערשענדיגע ארבייטסלאזיגקייט די אלע ארבייטס-היליגע יודען אריינצוקומען אין די אונטערשטע צווייגען אפילו פון דער ווירטשאפט דער ארויסשטויסונגס-און איזאלאציע-פראצעס איז חל אויף די וואס האבען שוין געהאט בעשעפטיגונגען און נאך אין א גרעסערער מאס אויף די, וואס זוכען א בעשעפטיגונג כדי זיך דאס לעבען צו דערהאלטען.

ווי אזוי עס זעהט אויס מיט דעם אנטייל פון יודישער ארבייט אין די פערשידענע מלוכה און שטאטישע אונטערנעמונגען, דארף דא נישט דערמאנט ווערען. דער קאמף פאר רעכט אויף ארבייט פאר יודען שטויסט זיך דא אן אין דער אייזערנער וואנד פונם תירוץ, אז אין צייטען ווען מען רעדוצירט ארבייטער קאנען נישט אויפגענומען ווערען קיין נייע ארבייטער. און אזוי האבען מיר שוין בעל כרחנו שלום געמאכט מיטן געדאנק, ווי ביי די פערשידענע נארמאלע עפענטליכע ארבייטען פון דער מלוכה און פון די מאגיסטראטען איז דער יודישער אנטייל געגליכען צו נול, הגם יודישע שטייערן פערנעמען אין די אויסגאבען פאר זיי נישט קיין קליינעם פלאץ.

איצט טרעט די רעגירונג צו, מיט דער הילף פון די הכנסות פונ'ם ערשט נישט לאנג געשאפענעם „ארבייטס-פאנד", צו א גאנצער רייה עפענטליכע ארבייטען, וואס זאלען בעשעפטיגען צעהנדליגער טויזענדער ארבייטסלאזע און וואס זאלען אפקאסטען צעהנדליגער מיליאנען זלאטים. דורכ'ן „ארבייטס-פאנד" זאל געמילדערט ווערען די ארבייטסלאזיגקייט, וואס לאסטעט אויפ'ן מלוכה-ארגאניזם. וואס פאר באווארעניש מיר זאלען נישט האבען צו דעם אופן ווי אזוי די הכנסות פאר'ן ארבייטס-פאנד ווערען בעשאפען, ווי אזוי די רעגירונג וויל בכלל אפהעלפען דער נויט פון דער ארבייטסלאזיגקייט, מוזען מיר דעם געדאנק פון בעשאפען ארבייט פאר ארבייטסלאזע דורך דער מלוכה מיט דער הילף פון נויט-שטאנד-ארבייטען גאר ווארים בעגריסען. ארבייט פאר'ן ארבייטסלאזען איז מעהר ווי א מעגליכקייט צו פערדינען אויף זיין חיונה, זי נעהמט אוועק פונ'ם צו ארבייטסלאזיגקייט פעראורטיילטען מענשען די שאנד פון פאראזיטיזם און פון מוזען נעהמען קצבה. די ארבייט גיט צוריק דעם מענשען דאס בעוואוסטזיין פון זיין נוצליכקייט פאר דער געזעלשאפט און שיצט איהם פאר דעמאראליזאציע און דעגענעראציע.

איז קלאר, דאכט זיך, אז דא האבען יודען דאס פולע רעכט צו פאדערן פאר זיך א גערעכטען אנטייל אין די עפענטליכע ארבייטען, אז זיי זאלען ווידער נישט בלייבען אין דער זייט, בעת צעהנדליגער טויזענדער בירגער וועלען געפונען זייער צייטווייליגען תיקון דורך בעקומען פון ארבייט. דא קאנען נישט האבען קיין גילטיגקייט אזעלכע תירוצים ווי ביי די נארמאלע עפענטליכע ארבייטען, ווייל דא גייט מען דאך פערזארגען דוקא די, וואס זענען ארבייטסלאז.

איז אבער דא א צרה: אפיציעל ווערען בעטראכט אלס ארבייטסלאזע נאר אזעלכע ארבייטער, וואס זענען געווען בעשעפטיגט אין אונטערנעהמונגען, אין וועלכע עס ארבייטען מעהר ווי 5 פרעמדע ארבייטער. און ווער ס'איז בעקאנט מיט'ן מצב אויפ'ן יודישען ארבייטס-מארק, ווייסט, אז א גאר בעדייטענדער טייל פון די יודישע ארבייטער זענען בעשעפטיגט דוקא אין די קליינע אונטערנעהמונגען, וואס בעשעפטיגען ווייניגער ווי 5 ארבייטער. און שליסליך זענען דא די פרנסה-לאזע יודען, וואס זענען דורך דער ווירטשאפטס-פאליטיק פון דער רעגירונג ארויסגעשטויסען געווארען פון זייערע פאזיציעס, אויך בערעכטיגט צו פאדערן פון דער רעגירונג דאס רעכט און די מעגליכקייט צו געניסען פון די דאזיגע ארבייטען.

און נאך עפעס: צום אויספיהרען פון די דאזיגע עפענטליכע ארבייטען וועלען, לויט ווי מען הערט, געבילדעט ווערען בעשטימטע ארבייטער-פארמאציעס, וואס וועלען קאנען נאכ'ן פערענדיגען פון איין ארבייט איבערגעשיקט ווערען אויף א צווייטען פלאץ, און וועלען בילדען אין א געוויסען זין ארבייטער-קאלעקטיווען. ס'איז קלאר, אז ביי דער איזאלירטקייט פונ'ם יודישען ארבייטער און ביי דעם אנטאגאניזם, וואס הערשט נאך ליידער ביי א גרויסען טייל פון נישט-יודישען ארבייטער לגבי יודען, וואלטען פעראיינצעלטע יודען צווישען א גרויסער מאסע פון נישט-יודען נישט געקאנט געפונען פאר זיך נישט די סביבה און נישט די אטמאספער אין וועלכער זיי וואלטען זיך געקאנט סאציאל און קולטורעל אויסלעבען. די פראגע פון שבת-רוה, למשל, וואלט אויך געמוזט אין א גרויסער מאס בעשווערען דאס אקלימאטיזירען זיך פון יודען אין א נישט-יודישער ארבייטער-סביבה. די בעשעפטיגונג ביי עפענטליכע ארבייטען טאר נישט פערוואנדעלט ווערען אין א מין צוואנגס-ארבייט, די דארף א חוץ דער מעגליכקייט פון מאטעריעלער עקזיסטענץ אויך געבען א גייסטיגע בעפרידיגונג און דערהויבונג פונ'ם ארבייטסלאזען. די סביבה שפילט דא א גרויסע ראל. אונזער פאדערונג מוז דערפאר זיין: דאס שאפען פון בעזונדערע יודישע ארבייטער-פארמאציעס אדער לכל הפחות דאס קאנצענטרירען פון די יודישע ארבייטער אין געוויסע פונקטען, וואו זיי וועלען קאנען זיך ארויסשאפען זייער אייגענער סביבה און זייער אייגען קאלעקטיוו-לעבען.

די בערופענע יודישע געזעלשאפטליכע פאקטארען דארפען רעכטצייטיג אנהויבען דעם קאמף פאר די דאזיגע פאדערונגען, פאר'ן רעכט אויף ארבייט פאר יודען. (פ.וו.)

אויב היטלער וועט נישט ענדערען זיין מזרח-פראגראם, איז ער דער ערגסטער שונא פון רוסישען פאלק
גענעראל דעניקין וועגען די רוסלאנד-אפעטיטען פון די היטלעראווצעס

אין דער רוסישער עמיגראציע האט געמאכט א גרויסען רושם דער רעפעראט, וועלכען ס'האט די טעג געהאלטען אין פאריז דער בעריהמטער רוסישער גענעראל, געוו. פיהרער פון דער ווייסער ארמעע אין קאמף געגען די סאוויעטען, דעניקין. אין דער רוסישער עמיגראציע שטייט איצט בכלל ועתר שארף די פראגע: ווי אזוי זאל זיך האלטען די עמיגראציע, וועלכע איז פיינדליך געשטימט צו די סאוויעטען און צו דער קאמוניסטישער פארטיי, אין פאל, ווען עס זאל אויסברעכען א קריג געגען סאוויעטען-פערבאנד. צי דארף די עמיגראציע אין דעם פאל מיטהעלפען די שונאים פון די סאוויעטען, כדי צו מאכען א סוף צום פערהאסטען באלשעוויסטישען רעזשים. אדער צי דארף די עמיגראציע, ארויסגייענדיג פון פאטריאטישען שטאנדפונקט, זיך שטעלען אויף דער זייט פון די סאוויעטען אין קאמף געגען די מלוכות, וואס ווילען אפרייסען שטיקער פון רוסלאנד. אדער גאר — צי די עמיגראציע דארף אפהיטען א נייטראלע שטעלונג?

דער גענעראל דעניקין, וועלכער איז פונקט אזא פערביסענער שונא פון די באלשעוויקעס, ווי די אנדערע פיהרער פון דער עמיגראציע, האט די טעג געהאלטען א רעפעראט וועגען דער אינטערנאציאנאלער לאגע, וועגען רוסלאנד און וועגען דער רוסישער עמיגראציע. אין רעפעראט זענען בעזונדערס אינטערעסאנט די שטעלען, וואו ער האט אנאליזירט די בעציהונג פון היטלעריסטישען דייטשלאנד צו רוסלאנד.

דעניקין איז נאטירליך שטארק צופרידען דערמיט, וואס דער היטלעריזם האט צושמעטערט די ארבייטער-בעוועגונג אין דייטשלאנד און האט פערטריבען די דייטשע קאמוניסטען אונטער דער ערד. אבער עס גייט וועגען דער שטעלונג פון היטלעריזם צו רוסלאנד. דאס, וואס היטלער האט וועגען דעם געשריבען אין זיין בוך „מיין קאמף" — איז דאס פראגראם פון מארגענדיגען טאג: דאס פראגראם איז נישט איינמאל איבערגעחזרט געווארען דורכן לייטער פון דער אויסערן-פאליטיק פון דער נאציאנאל-סאציאליסטישער פארטיי ראזענבערג'ן, וועלכער האט די שטעלונג דעפינירט אין זיין בוך „אוקראינע אלס דער קנויט פון דער וועלט-פאליטיק" און אין אנדערע ארבייטען.

דאס „רוסישע פראגראם" פון די נאצים איז אין אלגעמיינע שטריכען אזעלכעס:

דאס דייטשע פאלק דארף האבען ערד אויף קאלאניזאציע אין אייראפע גופא. די ערד קאן בעקומען ווערען נאר אויפן חשבון פון רוסלאנד. דייטשלאנד האט אינטערעס פאר פינלאנד, פאר די באלטישע רעפובליקאס, אוקראינע, די קאזאקען-געביטען, קאווקאז און טורקעסטאן. די לעצטע געביטען דארפען צוגענומען ווערען ביי רוסלאנד, „און פאר רוסלאנד זאלען בלייבען די טעריטאריע בלויז פון אזוי גערופענעם „גרויס-רוסלאנד". דערביי וארפען די היטלעראווצעס ענטשידען אפ דעם בעגריף פון א „נאציאנאליטעטען-מלוכה", זיי האלטען בלויז פון א „נאציאנאלער מלוכה", זיי גערמאניזירען בלויז דאס לאנד און נישט די מענשען". וואס זשע וועט זיין מיט די מענשען? זאלען זיי אומקומען, דאס גייט די גערמאנער נישט אן.

לויט ווי עס גיט איבער די רוסישע צייטשריפט „טשאסאוואי", זאל זיך איין פיהרער פון די נאציאנאל-סאציאליסטען נישט לאנג צוריק האבען אויסגעדריקט, אז פאר דער אינטערווענץ געגען די סאוויעטען פערלאנגען די דייטשען מען זאל איבערגעבען אין זייערע הענד, די איניציאטיוו פון ווירטשאפטליכען אויפבויען רוסלאנד". דאס קלינגט שוין מיט דער דראהונג עקאנאמיש צו פערשקלאפען רוסלאנד אהן קיין שום בעגרענצונג, עס גייט שוין נישט וועגען „אוקראינע פון ריגע ביז סיביר", נאר וועגען גאנץ רוסלאנד.

אנ'אנדער אנגעזעהענער נאצי-פיהרער האט אין געשפרעך מיט א רוסישען זשורנאליסט ערקלערט אפענהערציג: מיר איז אפילו נישט אנגענעהם וועגען דעם צו רעדען, און אייך דאס צו הערען, אבער איך מוז אייך זאגען אפען: כדי צו בעזעצען דעם צורף פון איהר בעפעלקערונג און כדי צו פערברייטערען איהר ווירטשאפטליכע באזע, מוז דייטשלאנד האבען אכט אדער צעהן גובערניעס פון דרום-רוסלאנד. די דירעקטע און ערשט-ראנגיגע אויפגאבע פון אונזער פאליטיק איז צו ערגבערען אפ די טעריטאריע מיט אלע מיטלען, נישט אויסשליסענדיג אפילו קריג.

דעניקין ווייזט אן, אז אין אלע פאלען, ווען דייטשלאנד האט אנגעהויבען זאנדירען דעם באדען אין פאריז, אין לאנדאן און וואו עס איז וועגען פערשטענדיגונג, איז מצד בערלין ארויסגעדרוקט געווארען דער פארשלאג, אז דייטשלאנד זאל בעקומען „פרייע הענד" אויף מזרח מיט א געוויסער קאמפענסאציע פאר פוילען.

אין פראנקרייך האט מען זיך געוועהנליך בעצויגען מיט פערדאכט צו די דאזיגע פארשלאגען, דארט האט מען מורא געהאט, אז דייטשלאנד זאל זיך פריהער אפווארטיגען מיט רוסלאנד און דאן ווענדען די באגנעטען אין דער ריכטונג פון פראנקרייך גופא. אזוי ד'האט בעקוקט אויף דער זאך קלעמאנסא. אבער די מיינונגען בייטען זיך, און אין פראנקרייך קאן מען שוין הערען אנדערע שטימען וועגען דעם ענין. פראנסוא קאטי, דער בעריהמטער פערפום - פאבריקאנט און צייטונגס-אינהאבער, האט נישט לאנג געשריבען: רוסלאנד קאסט אונז צו טייער!

דער אויספיהר, צו וועלכען עס קומט דעניקין, איז: אויב היטלער וועט נישט ענדערען איהר מזרח-פראגראם, דאן איז ער דער ערגסטער שונא פון רוסלאנד און פון רוסישען פאלק.

דערוויל פאליטישע גלייכקייט
בירגערליכע גלייכקייט מוז ערשט אויסגעקעמפט ווערען

אין אנ'ארטיקעל וועגען דער נייער קאנסטיטוציע שרייבט פסח קאפלאן אין „א. ל.":

די דעמאקראטיע האט זיך אליין אפגעשמיסען, ארויסגערוקט זיך מיט חרפה פונם עפענטליכען געבוריך און בעשטימט אויף איהר ארט א רעזשים פון פערזענליכקייט, ביי וועמען די דעמאקראטישע אינסטיטוציעס וועלען דינען בלויז, ווי א פוס-בענקעלע, וועלכען ער וועט שטענדיג קענען אפרוקען אן א זייט און אוועקלאזען זיך זיין אייגענעם וועג...

וואלט נישט געווען געטראפען דער אומגעריכטער פאל, מיטן ארויסגאנג פון דער אפאזיציע, וואלט די שוואנגערשאפט פון דער קאנסטיטוציע געמוזט בעדויערען נאך לענגער, די רעגירונג וואלט געמוזט קודם אדורכפיהרען די טעזען פון דער קאנסטיטוציע, אויף וואס ס'איז נישט נויטיג קיין קוואליפיצירטע מעהרהייט, נאכדעם פונאנדערלאזען דעם סיים, שאפען אין לאנד נאך א ווארימערע שטימונג פאר דער סאנאציע און צונויפרופען א נייעם סיים, וועלכער וואלט שוין זיכער געהאט א גרויסע מעהרהייט פון בע-בע, און ערשט דעמאלסט אדורכפיהרען די קאנסטיטוציע.

איצט איז איינגעשפארט געווארען צייט, און די קאנסטיטוציע איז, אגב, אנגענומען געווארען „איינשטימיג", ווייל די גאנצע אפאזיציע סיי פון רעכטס, סיי פון לינקס, איז אין זאל נישט געווען.

אויך די יודישע פארשטעהערשאפט האט געהאט פערלאזען דעם זאל, אפגעבענדיג וועגען דעם א דעקלאראציע. אבער אין דער דעקלאראציע, געלייענט דורכ'ן ד"ר זאמערשטיין, איז בפירוש אונטערגעשטראכען, אז יודען פערלאזען דעם זאל נישט מחמת סאלידאריזירונג מיט דער אלגעמיינער אפאזיציע, נאר ווייל אין די „טעזען" ווערען נישט גענוג בעווארענט די יודישע רעכט, בעזונדערס אין די וועהלען צום סענאט. דערביי איז פראי צו דערמאנען, אז א טייל יודען, די דעפוטאטען פון בע-בע, האבען זיך בעטייליגט אין אננעהמען דאס געזעץ פון דער נייער קאנסטיטוציע.

אבער צי מיט יודען, צי אהן יודען, א פאקט איז, אז פוילען איז אריין אין א נייער ערע. וואו די ממשלה פון דער ליבעראלער אינטעליגענץ, פון דער אומפארטייאישער פארטיי, איז געזיכערט אויף לענגערע צייטען, און גלייכצייטיג איז אויך בעפעסטיגט די אינערליכע רוהיגקייט, וואס איז א גאראנטיע אויף א בעסערער ענטוויקלונג אין עקאנאמישען זינען.

אין אויפ'ן שוועל פון אט דער נייער ערע הערען מיר, יודען, גאנץ פעסטע דעקלאראציעס פון ליבעראלער און טאלעראנטער בעהאנדלונג מצד די מאסגעבענדיגע פאקטארען. דער קוואטער פון דער נייער קאנסטיטוציע, מינ. צאר, האט פייערליך, פון דער הויכער סיים-טריבונע, זיך שארף אפגעגרעניצט פון די רעכטע פארטייען וועגען צונעמען די פאליטישע רעכט ביי די יודען, אדער וועגען אנדערע בעגרעניצונגען, וואס זענען „א שלעכטער אויסטייטש פון „פאטריאטיזם".

אט די אלע דעקלאראציעס בעקומען פון איצט א גאנץ גרויסען בעדייט, ווייל זיי זענען גאראנטען אין וועקסלען, אונטערגעשריבען דורך מענשען מיט פולער קרעדיט - פעהיגקייט אויף לאנגע יאהרען.

מיר מוזען אבער געדענקען, אז אין די אלע דעקלאראציעס רעדט זיך אלץ מכח פאליטישער גלייכקייט, וועלכע איז בלויז א מיטעל צו בירגערליכער גלייכקייט, איז אבער נישט די בירגערליכע גלייכקייט גופא! וואס דארף נאך ערשט אויסגעקעמפט ווערען...

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מיטוואך
31
טו
שבט תרצ"ד

יאנואר

זון-אויפגאנג 7.28
זון-אונטערגאנג 4.10

שאצונגס-קאמיסיעס פאר שטייערן ווערן אפגעשאפט

אויף אומזאץ-שטייער וועט מען אויך מוזען אפגעבען „זעזאניעס"

(—) דער מיניסטערן-ראט האט אויף זיין לעצטער זיצונג אנגענומען א בעשלוס צו ענדערען די שטייער-אָרדינאציע אין דעם זין, אז עס וועלען אפגעשאפט די שאצונגס-קאמיסיעס פון דער ערשטער אינסטאנץ. די שטייערן וועלען אויסגעמאסטען ווערן דורך די פינאנץ-אמטען. דערביי וועלען געוויסע שטייערן קענען איבערגעוויזען ווערן צום אויסמעסטען די זעלבסטפערוואלטונגען.

די קאמפעטענץ פון די פינאנץ-אמטען אין דער הינזיכט פון אויסמעסטען די שטייערן ווערט פערברייטערט אין דעם זין, אז די שטייערן פאר געוויסע יורידישע פערזאנען וועלען אויסגעמאסטען ווערן דורך זיי, בעת ביז איצט זענען זייערע שטייערן געשאצט געווארען דורך דער פינאנץ-קאמער."

מיט'ן ליקווידירען די שאצונגס-קאמיסיעס, ווערט נאך נישט אפגעשאפט די מיטארבייט פון די בירגער ביים אויסמעסטען דעם שטייער. לויט דעם נייעם אויסטאוו וועלען ווייטער עקזיסטירען די אפעלאציע-קאמיסיעס, וועלכע וועלען בעשטעהן כמעט אויסשליסליך פון בירגער. וואס וועלען געשיקט ווערן אין די קאמיסיעס דורך דער בעפעלקערונג.

בכדי די ארבייט פון די אפעלאציע-קאמיסיעס זאל צוגעהן אין א שנעלען טעמפא, איז פארגעזעהן, אז די קאמיסיעס, וואס וועלען בעשטעהן פון 24 ביז 36 מיטגלידער, וועלען אפהאלטען זייערע זיצונגען נישט אין פולען קאמפלעט, נאר צו 6 פערזאן, צווישען וועלכע פס וועלען קענען ארייננעהן פארשטעהער פון די פעראינטערעסירטע גרופען שטייער-צאהלער. די אפעלאציע-קאמיסיעס וועלען בעשטעהן פון פארשטעהער פון בעזונדערע בראנזשעס, וואס וועלען אין די אפעלאציע-קאמיסיעס בילדען אזוי-גערופענע סעקציעס.

דער אנגענומענער פראיעקט פון דער נייער שטייער-אָרדינאציע בעשליסט אויך, אז אויפן אומזאץ-שטייער מוזען אפגעגעבען ווערן ענטשפרעכענדע „זעזאניעס".

די היזווירט פערדינגט א וואוינונג

און דער סעקוועסטראטאר לאזט נישט ארייניהען זיך

(א) בערעק שפס, וועלכער איז דער אייגענטימער פון די הייזער אויף פיעטריקאווער 70 און טראוגוטא 2 איז געשטעלט געווארען אין א געריכטס-באדזאר צוליב שטייער-חובות און פריוואטע שולדען, וואס ער האט געהאט און נישט געקענט פון זיי זיך אויסבינדען צו דער צייט.

נישט האבענדיג קיין שום וועג פון הכנסה, האט שפס גע... זיך זוכען בעלנים אויף זיינע דירות, בכדי אזוי ארום צו קריגען געלד, אין וועלכען ער האט זיך געוואלדיג נעניטיגט. נישט קוקענדיג דערויף, וואס דער געריכטס-סעקוועסטראטאר פון שפס'עס אייגענטום איז געווען אדוו.

היטמאן האט שפס זיך פארגעשטעלט פאר די רעפלעקטאנטען אויף א וואוינונג, אלס אויסשליסליכער הויז-פערוואלטער און אזוי ארום פערדינגען א דירה צו א געוויסער העלענע כיימאוויטש און גענומען 150 זל. אבער דער אדוו. היטמאן האט זי נישט געלאזט זיך ארייניהען אין דער דירה שפס ווערט צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט.

שכנים נעהמען אין „פלען" דעם פאגאטאוויע-דאקטאר

און צווינגען איהם צו נעהמען א קראנקען אין שפיטאל אריין

(2) אויף מארשינער 8 האט נעכטען פאסירט אנ'אויסטערלישער פאל. דארט וואוינט דער 32-יעהריגער ארבייטסלאזער יוזעף זימאן, וועלכער האט פלוצלינג בעקומען א שווערען בלוטשטורץ. דער ארויסגערופענער פאגאטאוויע-דאקטאר איז צו געטרעטען זימאנען מאכען אנ'איינשפריצונג. דער לונגען-קראנקער האט זיך אבער ארויסגעריסען פון דאקטאר'ס האנד און האט געפאדערט, מען זאל איהם אפפיהרען אין שפיטאל אריין. אז דאקטאר יאראשעוויטש האט דאס אפגעזאגט, האט דער קראנקער זיך אוועקגעלעגט אויף דער ערד. בלית ברירה איז דער דאקטאר אוועקגעגאנגען.

פארן הויז האבען איהם אבער אפגעווארט זימאנ'ס משפחה און שכנים, וועלכע האבען נישט געלאזט דעם אויטא אוועקפאהרען ביז וואנען מ'וועט צונעמען דעם קראנקען אין שפיטאל אריין. דעם דאקטאר האט ארויסגעראטעוועט פון פלען אנ'אנגעקומענער פאליציאנט.

געווארפען איהר קינד פאר די הינט

אזא גרויזאמקייט איז בעגאנגען א פרייליין-מוטער

(2) די סענסאציע פון נעכטיגען טאג אין שעראדז איז געווען אנ'אויסערגעוועהנליכער פראצעס.

אויף דער בעשולדיגונגס-באנק איז געזעסען צפיא שטשאווינסקא אנ'איינוואוינערין פון שאדעק.

די שטשאווינסקא האט פאר איהר התונה מיט א געוויסען פעליקס דאמבושאלא, געבוירען אנ'אונגעזעצליך קינד מיט וועלכען זי האט זיך געשעמט און בעגערט עס זאל א שנעלען „כאפ-קריגען". אז ס'קינד איז אלט געווען 9 וואכען האט די מוטער דאס קינד אוועקגעווארפען אויפן פלאץ נעבען שעראדזער שעכטהויז, וואו ס'דרעהען זיך ארום די שטאטישע הינט. וועלכע זוכען א גוטע מאלצייט. אין א פאר טעג ארום האט מען געפונען דאס אוועקגעווארפענע קינד מיט אנ'אפגעביסען בייכעל, וואס איז אויפגעריסען געווארען דורך הונגעריגע הינט.

פאליציי איז דערגאנגען ווער די „נעטרייע" מוטער איז און זי איז נעכטען פערמשפט געווארען אויף 2 יאהר תפיסה.

אוסטאוו וועגען אויטאבוס-קאנצעסיעס גערט אריין אין קראפט

(2) נעכטען איז ארויסגעפאהרען צום קאמוניקאציע-מיניסטעריום א דעלעגאציע פון פעראיין פון די אויטאבוס-בעזיצער אין דער לאדזער וואיעוואדשאפט, בכדי צו אינטערווועניהרען ביים מיניסטעריום מכח אפלעגען דעם טערמין פון איינפיהרען אין לעבען דעם אוסטאוו וועגען קאנצעסיאנירען אויטאבוסען.

די דעלעגאציע איז אויפגענומען געווארען דורכ'ן וויצע-מיניסטער פיאסעצקי וועלכער האט ערקלערט אז עס איז אוממעגליך אפצולעגען דאס איינפיהרען דעם אוסטאוו, דאגעגען איז צוגעזאגט געווארען צו פריווילעגירען געוויסע אויטאבוס-ליניעס, אין דער לאדזער וואיעוואדשאפט, אזוי אז די אויטאבוסען וועלען אויף די דאזיגע ליניעס ווידער קענען קורסירען.

אויסצייכנונג

(א) דער לייטער פון דער פערסאנאל-אפטיילונג פון דער לאדזער הויפט-פאסט, טעאדאר טאוש איז דורכ'ן מלוכה-פרעזידענט אויסגעצייכענט געווארען מיט אנ'אונאפהענגיגקייטס-קרייץ.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. דאנצער (זגערזשער 57), וו. גראשקאווסקי (11 ליסטאפאד 15), ס. גארפיין (פילסודסקיעגא 54), י. כאנדזשינסקא (פיעטריקאווער 165), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28), א. שימאנסקי (פשענדזאלניאנא 75).

לאגער'ס אין גדיניע

אין גדיניע ווערען בקרוב געעפענט גרויסע לאגער'ס אויף צו מאגאזינירען באוועל, אויף וועלכע ס'וועט ארויסגעגעבען ווערען ווארענט-קוויטעס.

Dr. med.
Z.Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11—1 און פון 2—3 נאכם.

ווי אזוי דארף מען בערעכענען דעם אפצאהל פאר דינסטע

אין דער אנשטאלט פאר סאציאלער פערזיכערונג

(2) די פראגע וויפיל עס וועט בעטרעפען דער פערזיכערונגס-אפצאהל פאר דינסטען, האט אונז בעוואויגען זיך צו ווענדען צו דער אנשטאלט פאר סאציאלער פערזיכערונג וועגען אנ'אויפקלערונג. מען האט אונז, אלזא, אינפארמירט, אז די „סטאוועקס" פון אפצאהל דארף מען בערעכענען אזוי אז מ'שאצט אפ די חודשליכע אויסהאלטונג פון א דינסט אדער משרת פון מענליכען געשלעכט אויף דער הויך פון 51 זל. א חודש, הקיצור דארף מען צורעכענען די חודשליכע שכירות און פון דער גאנצער סומע ווערט אראפגערעכענט פינף פראצ. א חודש, דערפון שטעלט מען צונויף די הויך פון אפצאהל פון דער דינסט פאר דער אנשטאלט פאר סאציאלער פערזיכערונג. א העלפט פון דער „סטאווקע" צאהלט דער ארבייטסגעבער און א העלפט צאהלט די דינסט.

וועלכע גאסען וועלען היי-יאהר בעקומען וואסערלייטונג ?

דעם 1-טען אפריל הויבען זיך אן די ארבייטען

(2) דעם 1-טען אפריל ד.י. וועלען זיך אנהויבען די ארבייטען ביים בוי פון דער לאדזער וואסערלייטונג. היינטיגעס יאהר וועלען געלעגט ווערען די וואסערלייטונגס-רעהרען אויף פאלגענדיגע גאסען: 11 ליסטאפאד צווישען מיט'ן פרייהייטס-פלאץ, פאמארסקא ביז קילינסקי-גאס, קילינסקי ביז נארוטאוויטש, נארוטאוויטש גאס ביז צו פעטריקא ווער. דאן: די ולעגיאנען גאס (זשעלאזנא), פון פיעטריקאווער ביז זשעראמסקי און די זשעראמסקי אנהויבענדיג פון דער לעגיאנען-גאס ביז צום 11 ליסטאפאד.

דעם 1 אפריל וועלען אויך בעגיינט ווערען די קאנאליזאציע-ארבייטען.

קאנטיגענט פון פראנקרייך

אויף לאנדווירטשאפטליכע ארטיקלען

די האנדעלס-קאמער האט דערהאלטען פון דער פוילישער אמבאסאדע אין פראנקרייך אינסטרוקציעס בנוגע דעם קאנטיגענט-פערטיילונג אויף לאנדווירטשאפטליכע ארטיקלען פון אנפאנג יאהר 1934.

די פוילישע אמבאסאדע האט אויך בעקומען א פערזיכערונג, אז פאר פוילען וועלען געמאכט ווערען בעדייטענדע פערלייכטערונגען אויף די דערמאנטע ארטיקלען.

וועגען אינפארמאציעס דארף מען זיך ווענדען צו דער האנדעלס-קאמער.

בויען הייזלעך אין כאיני און מאני-וואלד

(2) די אפטיילונג פאר שטאטישע אונטערנעמונגען ביי דער לאדזער זעלבסטפערוואלטונג האט בעשלאסען אין לויפענדען יאהר אויסצובויען א גאנצע רייה הילצערנע הייזלעך אין כאיני און מאני-וואלד.

וואוינונגס-צושטאב פאר לעהרער ווערט אויסגעצאהלט

(2) פון 1. יאנואר אן וועלען די לעהרער פון די פאלקס-שולען ווידער קריגען אויסגעצאהלט דעם וואוינונגס-צושטאב.

קאנפיסקאציע

(2) פאר אנ'ארטיקעל וועגען דער נייער קאנסטיטוציע איז קאנפיסקירט געווארען דער נעכטיגער נומער פון דער לאדזער דייטשער צייטונג „פרייע פרעסע".

בעקער-צוזאמענפאהר

(2) היינט קומט פאר אין ווארשא א צוזאמענפאהר פון די פוילישע בעקער-צעכען. פון לאדז פאהרט ארויס סטאניסלאוו קאפשינסקי און גראשינסקי.

עס וועט ארומגערעדט ווערען די פראגע וועגען געווויסענלאזער קאנקורענץ און וועגען קאמף מיט די אומלעגאלע בעקערייען.

מן הסתם וועט מען אויף דעם צוזאמענפאהר וועגען די יידישע בעקער'ס קיין ווארט נישט זשאלעווען.

וועגען א קאלעקטיווע אפמאך אין דער בוי-אינדוסטריע

(א) די לאדזער בוי-ארבייטער האבען זיך געווענדעט צום ארבייטס-אינספעקטאר מיט דער ביטע צו רופען א קאנפערענץ מיט די אונטערנעהמער וועגען שליסען א קאלעקטיווען אפמאך אין דער בוי-אינדוסטריע.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער דאפעלטער פרעכטיגער פראגראם!

— I. —

די געררודפ'טע
דורכ'ן גורל

טראגעדיע פון א טענצערקע.
אין די הויפט-ראלען:
Charles Biekford, Helena Twelvetvers

— II. —

„זאל לעבען
די פרייהייט"
אין די הויפטראלען:
Rajmund Cordy, Rolla France

סיסטעמאטישע גנבות אין דער „ווידזעווער מאנופאקטור"

פיגאל איז לאדזשער קרייז-געריכט

(2) אין דער „ווידזעווער מאנופאקטור" האט מען בעמערקט אז ס'ווערען דארט אויסגעפיהרט סיסטעמאטישע גנבות פון סחורות. אלע זוכענישען פון די גנבים האבען א לאנגע צייט זיך אויסגעלאזט מיט גארנישט. לסוף האט מען איינגעפינען אז דער ארבייטער יאן יורגא, טרעט עפעס אויסטערליש מיט די פיס. דער פיקערלעשער מיכאל לענסקי האט פערהאלטען יורגאן און ביי איהם געפינען א שטיק סחורה פון 6 מעטער.

פאליציי האט דאן זיך פערנומען מיט יורגאן און דערגאנגען אז ער האט סיסטעמאטיש געגנבעט סחורה פון דער פאבריק. יורגאן האט מען די גאנצע צייט נישט געקענט חושד־זיין אין די גנבות, מחמת ער האט 22 יאהר שוין געארבייט אין דער פאבריק און האט געהאט דעם בעסטען שם. מיט די געגנבעטע סחורה האט יורגא זיך ארומגעוויקעלט די פיס.

יורגא איז פערמשפט געווארען אויף 1 חודש ארעסט.

מען זוכט אנאנימע פאבריקען

קאנטראלעס פון פינאנץ-בעאמטע

(א) ספעציעלע קאנטראלערען פון דער לאדזשער פינאנץ־קאמער האבען לעצטענס אונטערגענומען אן ענערגישע קאנטראלע מיט'ן ציל צו ענטדעקען די אזוי־גערופענע אנאנימע אינדוסטריע. ס'איז נעמליך פעסטגעשטעלט געווארען אז פיל קליינע פאבריקאנטען ארבייטען אין געהיימע לאקאלען אויף בעדונגענע מאשינען, דערביי קויפען זיי נישט אויס קיין פאטענטען און צאהלען נישט קיין שטייערען.

אזעלכע בעהאלטענע פאבריקאנטען, אויב זיי וועלען ענטדעקט ווערען, וועלען צוגעצויגען ווערען צו שטראף־פעראנטווארטליכקייט.

ליב-האבען קען מען, ווייזט אויס טאקע נישט צווינגען...

פראצעס פאר א פאלשע אנקלאגע

(2) דעם 8. אקטאבער פ. י. האט א געוויסע אדוויגא קאטשמארסקא געמאלדען דעם פאליצייפאסטען אין ראגאוו, אז אנטאני וויפיך האט איהר צוגעגנבעט אן אפשפאר־ביכעל אויף 1200 זלאטעס ווי אויך געלד און קליידער אין דער ווערט פון 100 זלאטעס.

די אויספארשונג האט בעוויזען אז וויפיך איז מאן די נשמה שולדיג, ביי קאטשמארסקא איז צוגאל קיין גנבה נישט געשעהען, זי האט בלויז געמאלדען וועגען דער כלומרשטער גנבה צוליב נקמה, ווייל וויפיך האט נישט געוואלט ווערען איהר געליבטער בכדי מיט איהר צו וואוינען.

קאטשמארסקא איז געזעצט געווארען אויף דער בעשולדיגונגס־באנק פאר א פאלשער אנקלאגע פארוואס זי איז נעכטען פערמשפט געווארען אויף 4 חדשים ארעסט.

פערהערין פון מארלענא דיטריך

(2) אין זיין צייט האט דער בילעטער פון קינא „רעקטא" פערהאלטען די 20-יעהריגע חיה גפרשטאנאוויטש, א מאניקורשיסקע, פערדעכטיגט געווארען אין וועלען צוגנב'ענען פון ווארטע־זאל פון קינא דאס בילד פון דער פילם־אקטריסע מארלענא דיטריך.

אין רעזולטאט פון דעם איז די גערשטאנאוויטש נעכטען בעזעסען אויף דער בעשולדיגונגס־באנק פון שטאטישען געריכט.

די אנגעקלאגטע איז אנערקענט געווארען פאר אומשולדיג.

פערוואונדעט 3 מענשען אין מיטען גאס

(2) נישטא אין לאדז א טאג, אז עס זאלען דורך דער פאגאטאוויע נישט פערצייכענט ווערען איינציגע פאלען פון פערוואונדען דורכגעהער.

אויף פיעטריקאווער 68 איז בעפאלען געווארען דער סופלער פון „פאפולארני"־טעאטער יוזעף בורסקי, וועלכען מ'האט מסלק־געווען מיט א ברוך־שטאנג.

דער ארבייטער סטאניסלאוו זעליגאווסקי, איז אויף נאווי־שוויאט 18 פערוואונדעט געווארען מיט א ציגעל, וואס מ'האט איהם אומגעריכט געווארפען אין קאפ אריין.

דער 22-יעהריגער העניק ווארצמאן פון פראנציסקאנער 8 האט בעקומען א רייה וואונדען אויף נאווטמיעסקא־גאס.

פאליציי זוכט די איבערפאלער.

פיליע אין זגערזש פון ק.ק.א. פאוויאט

נאך דער אדורכגעפיהרטער רעארגאניזאציע גייט אן די ק.ק.א. פון לאדזשער פאוויאט א ברייט־פערצווייגטע טעטיגקייט. ק.ק.א. פון פאוויאט איז איצט די בעדייטענדסטע קרעדיט־אינסטיטוציע אין לאדזשער פאוויאט, די דעפאזיטען וואקסען, ווייל ק.ק.א. איז גאראנטירט מיט דעם רייכען פערמעגען פון גאנצען פאוויאט.

זעהר גוט ארבייטען אין ק.ק.א. די דיסקאנטא און הלוואות־אפטיילונגען און די אינקאסא־אפטיילונג. מיט די הלוואות און דיסקאנטא דיס־פאנירט א ספעציעלער ביוראט ביים רעגירונגס־קאמיסאר.

די ק.ק.א. פון פאוויאט פערלייכטערט איצט די קליענטען דורך דעם וואס זי וועט עפענען א רייהע פיליעס אויף דער פראווינץ, די ערשטע פיליע ווערט שוין בקרוב געעפענט אין זגערזש.

דער אנגעקלאגטער הויזווירט, וואס האט אינסצעניזירט א באנקראט'ל

(2) נעכטען, איז'ם צווייטען טאג פון פראצעס פאר'ן בייזוויליגען באנקראט פון בעקערייי־בעזיצער און הויזווירט מאקובקא און זיינע צוויי שותפים, צום לינקען מאשדזמחן זענען אויסגעהערט געווארען א גרויסע צאהל עדות.

אין אווענד איז ארויסגעטראגען געווארען דער אורטייל, לויט וועלכען מאקובקא איז פערמשפט געווארען אויף 18 חדשים קאוואלסקי — 8 חדשים, דער דריטער אנגעקלאגטער איז בעפרייט פון שטראף.

חמשה-עשר-בשבט-אווענד

היינט אין לאקאל פון „וויזא"

היינט 9 אוו. קומט פאר אין לאקאל פון „וויזא" (שענקעוויטש 26) א טיי־אווענד לכבוד חמשה־עשר בשבט. אויף וועלכען ס'וועט געהאלטען ווערען א געלעגענהייטס־רעפעראט און ארטיסטישע אויפטריטען מיט דער בעטייליגונג פון פרוי ד"ר אנא לעווין און פרל. ווינעדמאן.

DR. MED.

H. Różaner

הויט, ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע

צוריקגעקעהרט

NARUTOWICZA 9, tel. 128-98.

עמפפאנגט פון 8–10 און פון 5–8 אוו.

וועגען שילדען-שטייער

ווענדונג פון דער האנדעלס-קאמער צום וואיעוואדע און רעג. קאמיסאר

די לאדזשער האנדעלס־קאמער האט זיך געווענדעט צום וואיעוואדע און צום שטאטישען רעגירונגס־קאמיסאר וועגען דעם בייעם אנשטאט פון שילדער־שטייער. די האנדעלס־קאמער ווייזט דערביי אן אויף די שווערינקייטען וואס זענען פערבינדען מיט דעם דאזיגען שילדען־שטייער און וועגען די אינקאסא־פראגע.

דער אינהאבער פון בעקאנטען מאנופאקטור־געשעפט אין פון עלעגאנטער דאמען־קאנפעקציע ה' ל. טרייסטמאן איז ארויסגעפאהרען נאך אויסלאנד כדי איינצוקויפען די נייעסטע מוסטערען ווי אויך צו שטודירען די נאהעסטע פריהלינגס־מאדעלען. שוין קירצליך וועלען די געעהרטע דאמען האבען די מעגליכקייט איינצוקויפען די בעסטע שטאפען, נעצטיגע מאנטלען, קאסטיומען אויסגעפערטיגט לויט מוסטערן און מאדעלען פון בערימטעסטע אויסלענדישע מאדע־הייזער.

איז קאפטאלס קאלעקטור

פאלעו שטענדיג

די גרעסטע געווינסען

דארט איז געפאלען דער ערשטער מיליאן!

איילט נאך לאסען צו דער 1-טער קלאס פון דער 29-טער לאטעריע

אין דער גליקליכער קאלעקטור

W. KAFTAL i S-ka

ŁODŹ, PIOTRKOWSKA 54

Centrala Katowice.

די ציהונג קומט פאר שוין דעם 16-טען לוטי ה. י.

בריפליכע בעשטעלונגען ווערען תיכף ערלעדיגט.

P. K. O. 304.761.

קאפטאל איז דער סינאנים פון גליק!

גוט מארגען!

חמשה-עשר...

היינט האבען מיר חמשה עשר בשבט. דער ראש־השנה פון די ביימער. מיר האלטען, אבער, אז חמשה עשר איז מעהר א יום־טוב פאר אונזער קליינוואַרג און נאך מעהר — פאר אינזערע ווייבער, וועלכע האבען א שוואכקייט צו זיסע זאכען...

אמאל האבען מיר געהאט נאר איין חמשה־עשר. היינט האבען מיר א גאנץ יאהר חמשה־עשר: א גאנץ יאהר האבען מיר טייטלען, באקס און פייגען.

באקס.

ס'באקסען זיך: די רעכטע מיט די לינקע. ציוניסטען מיט „מזרחי". די האנדווערקער פון פאלהדניאווע 4 מיט די האנדווערקער פון פאמארסקא 15 ווירטסלייט מיט די לאקאטארען. נייבער מיט די מענער — א גאנץ יאהר באקס!...

פייגען.

א גאנץ יאהר ווייזט מען פייגען: קומט מען היינט איינמאהנען א חוב, ווייזט איך דער בעל־דבר א פייג. קומט מען בעטען שטייער־הנחות, ווייזט איך דער „אדון מיט'ן קנעפעל" — א פייג. שטעלט איהר ארויס א פוס פון דער שטוב ווייזט איך אייער ווייבעל — א פייג. קומט איהר צו אנשאפן־געקומענעם מלחמה־גביר נאך א זלאטי אויף א וואוילטעטיגען צוועק — ווייזט ער איך א פייג — א גאנץ יאהר פייגען!...

טייטלען.

א גאנץ יאהר טייטעלט מען אויף אונז מיט די פינגער.

גיהט איהר אין א פריש־פאסאנירטען קאפעלוש אדער אין אן איבערגעדרעהטען אנצוג, טייטעלט אויף איך — דער סעקוועסטראטאר. צאהלט איהר נישט צום טערמין דאס קווארטעלע דירה־געלד טייטעלט אויף איך — דער קאמארניק. אלע טייטלען אויף איך מיט די פינגער: היטלער טייטעלט אויף אונז; באוואטשינסקי האלט אויך אין איין טייטלען אויף אונז — א גאנץ יאהר טייטלען.

היינט האבען מיר א גאנץ יאהר — חמשה־עשר!...

אב—נעק

ראדיא-פראגראם

מיטוואך, ד. 31-טען יאנואר 1934

7,00 צייט-סיגנאל, 7,05 גימנאסטיק, 7,20 גראמאפאן, ידיעות, 7,40 גראמאפאן, 7,55 הויז־ווירטשאפט, 11,40 פרעסע, ידיעות, 11,57 צייט־סיגנאל, 12,05 גראמאפאן, ידיעות, 12,33 גראמאפאן, ידיעות, 3,25 עקספארט, 3,30 קאמוניקאטען, 3,40 גראמאפאן, 4,10 אויריציע פאר קינדער, 4,40 גראמאפאן, 4,55 קאנצערט, 5,50 רעפערטואר פון די טעאטערן, קאמוניקאט פון לאדז, 6,00 רעפעראט, 6,20 קאנצערט, 7,05 פאר שידענעס, 7,25 פעליעטאן, 7,40 ספארט, ידיעות, 8 קאנצערט, 9 פעליעטאן, 9,15 קאנצערט, 10,00 מוזיק, 11 ידיעות, קאמוניקאטען, 11,05 טאנץ מוזיק.

* * *

פון אויסלאנד

4,15 דאווענטרי — קאנצערט, 8,00 שטאקהאלם — 9-טע סימפאניע פון בעטהאווען, 8,50 רוים — אפערע, 8,55 הילווערסום — אפערע, 9 לאנדאן — מוזיק, קאמעדיע, 9,15 דאווענטרי — סימפ. קאנצערט, 9,30 שטראסבורג — סימפ. קאנצערט.

מעלדונגען

הנחה־בילעטען אין שטאטישען טעאטער און אין די קינאס.

די קולטור־קאמיסיע ביי דער בארכאוור־ביבליאטעק אל. קאשטשושקי 9, טעל. 50-191 גיט ארויס הנחה־בילעטען אין שטאטישען טעאטער און אין די קינאס.

2 גרויסע הנחה־סעאנסען שבת דעם 3 פעברואר פון 10 פריה אין קינא „רעקיעטא" פון דעם בערימטען פילם „פאשעגנאניע ז'בראניאן". בילעטען צו 25 און 30 גר. צו בעקומען אין דער בארכאוור־ביבליאטעק און אין נאדזעל פעראיין, בזשעזשינער 5. הנחה־בילעטען אויף דער פרייטאגדיגער פארלעזונג אין גרעזעל. פריינד פון ארב. פארלעסט, אל. קאשטשושקי 21 פון ה. דראבקין ארט „דאס פראבלעם פון פאמיליע אין דער סאוויעטישער ליטעראטור". בילעטען צו בעקומען אין דער ביבליאטעק פון 10 פריה ביז 2 נאכמ. און פון 4 ביז 10 אווענט.

געז. „קולטור־ליגע", אפטיילונג אין לאדזש זאכאדניע 68, טעל. 15-191.

הנחה־בילעטען אין שטאטישען טעאטער און אין די בעסטע לאדזשער קינאס. גרויסער הנחה־סעאנס אין גראנד־קינא אויפ'ן סאוויעטישען פילם „דער ראמאנס פון מאנקע גרעשינא". די ארטיסטיש־טעאטראלע אפטיילונג גיט ארויס הנחה־בילעטען אין די בעסטע לאדזשער קינאס און אין שטאטישען טעאטער.

זונטאג דעם 4 פעברואר 30-10 פריה ארגאניזירט די ארטיסטיש־טעאטראלע אפטיילונג א גרויסען הנחה־סעאנס פון בייעסטען סאוויעטישען פילם „דער ראמאנס פון מאנקע גרעשינא" בילעטען צו 50 און 70 גראשען צו בעקומען אין סעקרעטאריאט פון „קולטור־ליגע".

טוריסטיק און לאנדקענטניש סעקציע.

די סעקציע ארגאניזירט 3 אויספלוגען אין דער שטאטישער קונסט־גאלעריע, אויף דער סאוויעטישער אויסשטעלונג פון גראפישער קונסט, די אויספלוגען קומען פאר פרייטאג, שבת און זונטאג, דעם 2, 3 און 4 פעברואר 4 נאכמ.

אינפארמאציעס, איינשרייבונגען און בילעטען אין קאנצעלאריע פון „קולטור־ליגע" זאכאדניע 68, פראנט, פארטער, (טעל. 15-191) פון 10 פריה ביז 10 אווענט אהן איבעררייס.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	85.75
3 פראצענטיגע	בוראוולאנע	—		41.60
4 „	דאלארובקא	—		51.90
7 „	סטאבילינאציע (אמ.)			57.75
8 „	ווארשאווער סאנד-בריף			53.63
8 „	לאדזער	„	„	50.00
ענגלישער פונט	—	—	—	27.80
דאלאר — אפיצ. — 5.52	נישט אפיצ.	—		5.49
גאלד-דאלאר	—	—	—	8.93
גאלד-רובל	—	—	—	4.63
דייטשער מארק	—	—	—	2.10

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעסטניצע-פרייזען

15,000 תימנ'ער יודען אין פאלעסטינא

דאס לאנד, פון וואנען זיי זענען געקומען, און ווי יודען האבען דארטען געלעבט אמאל און אין די לעצטע צייטען. — זיי זענען א פאלק פון ארבייטער, — די פרויען צווישען די תימנ'ער יודען בעפרייען זיך

די יודישע בעפעלקערונג פון פאלעסטינע שפיגעלט אפ די פערשידענקייט פון דעם גאנצען יודישען גלות. פערשידענע יודען זענען פאראן אין אלע לענדער פון דער וועלט און פערשידענע יודען זענען פאראן אין פאלעסטינע. דא טרעפען זיי זיך. דא זעהען זיי קלאר, ווי פערשידען זיי זענען. כמעט גאנץ בעזונדערע יודישע שבטים בעגעגענען זיך דא.

ווי אזוי די אלע שבטים וועלען זיך צוזאמענשמעלצען אין איין יודיש פאלק, וועט די צייט ענטשיידען. ביי היינטיגען טאג האבען מיר אין פאלעסטינע יודען, וואס ברענגען מיט זיך 18 שפראכען, אנהויבענדיג מיט יודיש און אלע אייראפעאישע שפראכען און ענדיגענדיג מיט אראביש, פערסיש און אפילו מיט אלט-אראמעאיש — תרגום-לשון. די מאדערנע העבראאישע שולע פערשמעלצט די אלע פערשידענע לשונות אין איין העבראאישען לשון, אבער די צייכענס פון די אלע לענדער, פון וועלכע די יודען זענען געקומען, פערשווינדען נישט אזוי לייכט. עס בעדארף צייט, לעבענס-געוואוינהייטען פון הונדערטער יאהרען לאזען זיך נישט אפווישען מיט איין האנט-בעוועגונג. צווישען די פערשידענע מינים יודען פערנעהמען א גאנץ בעזונדערען פלאץ די תימנער יודען.

נוייט אין דרום-מערב פון דעם אראבישען האלב-אינזעל האט זיך געלעבט א יודישע בעפעלקערונג צווישען האלב-ווילדע אראבישע שבטים און אפגעהיט איהר יודישע אפשטאמונג. אלט איז די יודישע בעפעלקערונג אין תימן. פאראן לעגענדעס, וואס דערצעהלען, אז יודען זענען געקומען קיין תימן אין די צייטען פון שלמה המלך. אנדערע לעגענדע דערצעהלט, אז זיי זענען געקומען נאך דעם ערשטען חורבן פון בית-המקדש. א דריטע לעגענדע זאגט, אז זיי זיצען דא זייט דעם אויפשטאנד פון בר-כוכבא.

פערשידענע לעגענדעס דערצעהלען, אז די יודען האבען זיך דא בעזעצט פרייוויליג. נישט מיהאט זיי אהער פערטריבען, נאר זיי האבען זיך אליין אויסגעקליבען דעם פלאץ. די לעגענדעס דערצעהלען אויך וועגען זייער רייכטום און פראכט אין גאר אלטע צייטען. עס ווערט פיל דערצעהלט וועגען א יודישער מלוכה דארט. אבער דאס איז געווען אמאל. זייט מאחמעד האט פערשפרייט זיין רעליגיע מיט פייער און שווערד, ווייסען די יודען פון תימן נישט פיל גוטעס צו דערצעהלען. דער מאחמעדאנישער פאנאטיזם האט זיי פערביטערט דאס לעבען אויך. נאר די רעליגיעזע הארטנעקיגקייט זייערע האט זיי געגעבען די אונגעהויערע קראפט צו אפצוהיטען זייער יודישקייט און צו בלייבען יודען.

מיט 22 יאהר צוריק איז דער בעקאנטער ארבייטער-פיהרער שמואל יבנאלי געפאהרען קיין תימן און געבראכט די יודען די ידיעה, אז מען הויבט אן בויען דאס לאנד. ער האט דארט ארויסגערופען א בעוועגונג צו פאהרען קיין פאלעסטינע. עס זענען געקומען הונדערטער פאמיליעס תימנער יודען און א היבשער טייל פון זיי האט זיך בעזעצט אין די קאלאניעס. מען האט דאן גערעכענט, אז זיי וועלען זיך גיכער קענען צופאסען צו די בעדינגונגען פון ארבייט ביי די יודישע קאלאניסטען, וועלכע זענען געוואוינט געווען צו בעשעפטיגען אראבישע ארבייטער מיט א ביליגען ארבייטס-לוין.

די וועלט-מלחמה האט אפגעשטעלט די איינוואנדערונג פון תימן קיין פאלעסטינע. מען דארף נישט פערגעסען אז ביי די בעדינגונגען פון פאר דער מלחמה איז א רייזע פון תימן קיין פאלעסטינע פערבונדען געווען מיט גרויסע געפאהרען. עס האט געדויערט וואכען און מאנאטען, מען האט געדארפט רייטען אויף קעמלען און זיין גרייט בעראבעוועט צו ווערען, ווייל רויבער פלעגען איבערפאלען די קאראוואנען און צונעהמען אלץ, וואס די מענשען האבען געפיהרט מיט זיך און אפט האט עס געקאסט אויך מענשען-קרבנות.

אין דער צייט פון דער טערקישער הערשאפט איז די יודען פון תימן דאך נישט שלעכט געגאנגען פערהעלטנישמעסיג. די רעגירונג האט זיי בעשיצט אלס קראפט געגען די ארטיגע אראבער, וואס האבען נישט געוואלט אנערקענען די טערקישע מאכט. נאך דער מלחמה איז זייער לאגע שווער געווארען. די אראבישע הערשער האבען זיי געדריקט און ערנידעריגט מיט אלערליי גזירות.

יודען פון תימן זוכען וועגען, ווי אזוי צו קומען קיין פאלעסטינע. פערשטעהט זיך, אז דאס איז נישט לייכט. אבער דאך האט זיך ענטוויקעלט א גאנץ היבשע קהלה פון תימנער יודען אין פאלעסטינע. אויך דא זענען נישטא קיין גענויע צאהלען וויפיל תימנער עס געפינען זיך אין לאנד, ווייל די אפיציעלע סטאטיסטיק בעשעפטיגט זיך נישט גראד מיט דער תימנער אפשטאמונג פון יודען. דאך רעכענט מען, אז אין לאנד געפינען זיך ארום 15.000 תימנער משפחות. דאס איז א היבשער פראצענט פון אלע יודען אין לאנד.

די תימנער זענען מעהרסטענס ארבייטער. פאראן פאכען, וואס זענען דורכאויס תימנער. פאר דער „הסתדרות“, די סאציאליסטישע געווערקשאפטען, שטעהט די פראגע צו ארגאניזירען דעם תימנער ארבייטער, ער זאל נישט זיין קיין ביליגער קאנקורענט אויף דעם ארבייטס-מארק. אויך די תימנער פרויען ארבייטען און זיי פערנעהמען אנגעזעהענע פלאץ אויף דעם געביט פון הויזהאלט, אלס שטוב-ארבייטערינס אויך יונגע מיידלעך און יונגלעך הויבען אן גאנץ פריה ארבייטען.

עס איז צו בעמערקען א שטארקע ענטוויקלונג און א גרויסען פארטשריט אין דעם תימנער לעבען אין פאלעסטינע. דער יונגער דור „אסימילירט“ זיך מיט דער פארטגעשריטענער בעפעלקערונג. די שולע האט א שטארקע ווירקונג אויף זיי. זייער העבראאיש ריידען קען דינען אלס מוסטער פאר אלע אנדערע. אין זייער העבראאישער שפראך ליגט אזוי פיל האפטיגקייט און אזא טיפער יודישער גייסט. אין זייער לשון ליגט די גאנצע לעבעדיגקייט פון דער שפראך, אזוי ווי מען וואלט גאר קיינמאל נישט אויפגעהערט רעדען אויף איהר.

פאראן אויך עטליכע דערפער פון תימנער, וואס האבען זיך קאלאניזירט אויף דעם באדען פון קרן קימת. און זיי האבען זעהר שעהנע ווירטשאפטען. פאראן אין די שטעט אויך רייכע תימנער יודען, אבער נישט פיל, מעהרסטענס זענען זיי ארבייטס-מענשען. זיי האבען זיך ליב צו האלטען צוזאמען און גרופירען זיך אין בעזונדערע „שטעטלעך“. אזוי האבען זיי א בעזונדערען קווארטאל אין ירושלים און אויך אין תל-אביב. זיי האבען מיט זיך מיטגעבראכט פון תימן אלערליי בעזונדערס שמעקעדיגע געוויקסען און האבען זיי איינגעפיהרט אין לאנד, אלס בשמים צו הבדלה, זיי וואקסען ביי זיי פאר יעדען הויז און באראק.

ווער עס האט די מעגליכקייט זיך צוצוקוקען פון דער נאהענט צו די תימנער יודען, מוז בעקומען דעם איינדרוק, אז אט דער טייל פון יודישען פאלק האט אין זיך זעהר פיל אינטעליגענץ, און עס איז קיין צווייפעל נישט, אז דאס וועט נאך קומען צום אויסדרוק אין גאנץ אייגנארטיגע פארמען אין יודישען לעבען. תימנער, וואס זיצען אין לאנד, אדער ווערען געבוירען און ערצויגען אין לאנד, ווארפען פון זיך אראפ זעהר פיל פון זייער אויסערליכקייט. זיי ענטוויקלען זיך פיזיש שטארקער, געזונטער ווי די, וואס קומען פון תימן. ביי נארמאלע בעדינגונגען וועלען זיי ע"ש נאך א צוויי דורות אנטפלעקען זייער יודישען גייסטיגען פערמעגען, די גייסטיגע אייגענשאפט, וואס זיי טראגען אין זיך.

די תימנער יוגענד, וואס וואקסט אין לאנד, שטעהט איצט אויף דעם שיידוועג. זי האט פערזוכט דעם טעם פון מאדערנעם גייסטיגען לעבען. דאס ליכט איז אביסעל בלענדענד. ווי דער שטייגער איז, כאפט מען צוערשט די שאל און נישט דעם קערן, זיי האלטען איצט ביי ברעכען די אלטע געוואוינהייטען.

אייניגע פון די טיפע ענדערונגען, וואס קומען פאר אין לעבען פון די תימנער, זענען די בעציהונגען אין דעם פאמיליען-לעבען, ווי ביי אלע מזרח-פעלקער, אזוי אויך ביי די תימנער יודען, איז די פרוי שטארק אונטערדריקט און אין גאנצען אפהענגיג צוערשט פון טאטען, דאן פון מאן. דא אין לאנד געהט אן די בעפרייאונג פון דער תימנער פרוי מיט ריזען שריט. דאס תימנער מיידעל אין שטאט און אין דארף ווערט פרייער. זי ארבייט און פערדינט און איז זעלבסטשטענדיג. די בעציהונגען צווישען דער יוגענד פון ביידע געשלעכטער זענען געווארען פרייע. דאס תימנער מיידעל איז אין א געוויסען זין נאך מעהר געניגט זיך צו בעפרייען פון די תימנער מנהגים. ווי דער יוד גערמאן. זי איז די פארלויפערין — דוגמא זי, וואס איז געווען אזוי פערשקלאפט.

י. שפיגעלמאן.

Dr.
Wołkowyski
4 ציגעל-גאס 4, טעל. 216-90
נעהמט אן אין הויט- און ווענערישע
קראנקהייטען, מענער-שוואכע
אויפנאהמס-שעה'ן פון 1–8 מיטאג און 5–9 אווענט.

דער אריער-פאראגראף

ר. איזראעל

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

23

קיצור פון די ערשטע קאפיטלעך

שרה די אלמנה האט שטארק בעוויינט איהר קליינעם שטעטעל אין פוילען אוים מורא פאר דעם גורל פון איהר זוהן הענעך, וועלכער איז בעזעצט אין דייטשען שטעטעל אגלם, וואו די היטלעריסטען האבען געפייערט זייער זיג, קומענדיג צו דער מאכט.

דער רייכער פאבריקאנט היינריך זאקס איז דורך די נאצים ארעסטירט און שרעקליך צושלאגען געווארען. דאס האט בעוויינט זיין בעליבטע העלען, א טאכטער פון לייטנאנט הענס האמערשמיט.

זי האט געזעהן די סצענע אויפ'ן גאס, ווי מ'פיהרט זאקס'ען א פערבלוטיגטען און צושלאגענעם. איהר פאטער, דער מלחמה-אינוואליד איז בעשטימט געווארען אלס פלאץ-קאמענדאנט אין שטעטעל, און זי איז געלאפען אין „ברוינעם הויז“, צו בעטען איהר פאטער, ער זאל ראטעווען היינריכ'ן.

העלענ'ס פאטער האט שטרענג בעפוילען זיין טאכטער, זי זאל איהם נישט שטערען אין דער ארבייט.

העלען איז געפאלען אויף א בענקל. זי האט זיך אנגעטאן א האקענקרייץ אויפ'ן מאנטעל און איז ארויס אין גאס.

העלען איז אנטקעגן אין „ברוינעם הויז“, האט זי זיך דערוואוסט, אז לודוויג קראמבינג, איז בעשטימט געווארען אלס הויפט-אויפזעהער פון קאנצענטראציע-לאגער.

העלען האט זיך געבעטען ביי קראמבינג'ן, ער זאל זי צונעהמען צו דער ארבייט אין לאגער. קראמבינג האט צוגעזאגט. אלס דירעקטאר פון היינריך זאקס'עס פאבריק איז בעשטימט געווארען אלפרעד בעהמע, היינריכ'ס א שונא.

בעהמע איז געווען א שונא פון זאקס'ן, ווייל בעהמע האט אמאל זאקס'ן צוגענומען פיל געלד. האט דער יודישער פאבריקאנט איהם פשוט בעוויזען די טיר. א הונט דעם האט בעהמע שוין לאנג געהאט א'אויג אויף פריילין העלען האמערשמיט און איהר געמאכט מיאוסע פארשלאגען וועלכע זי האט קאטעגאריש שטענדיג אפגעווארפען. האט ער זיך געטראכט, איצט וועט העלען מוזען איינגעהן אויף זיינע פארשלאגען, ווייל ער וועט זיין איהר שעף אין זאקס'עס פאבריק.

בעהמע איז אבער ערשטוינט געווארען, ווען ער האט צומארגענס בעקומען א בריף פון איהר, אז זי האט אונטערגענומען אנ'אנדער ארבייט.

העלען האט זיך ערווארבען די סימפאטיע פון אויפזעהער אין קאנצענטראציע-לאגער לודוויג קראמבינג און זי איז דארט געווארען א בעאמטע. איהר ציל איז געווען זיך ערקונדיגען און ארויסצוראטעווען היינריכ'ן. דארט האט זי אויך געטראפען איהר יונגער-ברודער פריץ. א גוטער פריינד אויך פון זאקס'ן. זי האט געקענט פריצ'ן פון זיינע ליבעראלע אנשויאונגען. פריצי איז געווארען איינער פון די שטארקסטע שונאים פון דער נאציאנאל-סאציאליסטישער בעוועגונג און פון זייערע ווילדע מעשים, האט ער זיך אריינבעקומען אין געפאנגענעם-לאגער, כדי צו שטערען זייערע ווילדע פלענער און העלפען ווען ער ווייסט נאר קענען.

דער לייטנאנט בעהמע האט געצוואונגען העלען, דורך איהר פאטער דעם פלאץ-קאמענדאנט האנס האמערשמיט, אז זי זאל צוריק קומען צו דער ארבייט אין דער פאבריק. העלען איז צוריקגעגאנגען צו דער ארבייט, אבער פריהער האט זי זיך אפגערעדט מיט פריצי'ן, אז ער זאל די אנגעזעהנסטען ראטעווען היינריכ'ן.

די פערוואלטונג פון דער יודישער קהלה אין אגלם האט געהאט א זיצונג, אויף וועלכער מ'האט זיך בעראטען ווי אזוי צו רעאגירען אויף די פערפאלגונגען פון יודען אין דייטשלאנד, נאכ'ן איבערנעהמען די מאכט דורך די היטלעריסטען. דער רעכטסאנוואלט הערץ האט זיך גערופען דעם ספאדעק, אז מען מוז זיין לאיאלע בירגער און נישט צושטארק ארויסטרעטען. אינמיטען דער זיצונג האט ער אבער בעקומען א טעלעפאנישע ידיעה, אז די שטורמיסטען האבען איהם אלס יוד פערווארפט אריינצוקומען אין געריכט און זיך פערנעמען מיט פראקטיק.

ס'איז געוועהלט געווארען א דעלעגאציע פון דריי פערזאן, וועלכע זאלען אינטערווענירען ביים פלאץ-קאמענדאנט האנס האמערשמיט. אין דער דעלעגאציע זענען געוועהלט געווארען דער פארזיצער פרידבערג, דער יונגער גרינבלאט דער אדוואקאט הערץ האט זיך נאך געוואקעלט צי ער זאל נעהמען צו דער דעלעגאציע.

אדוואקאט הערץ האט זיך דאן דעצידירט מיטצוגיין מיט דער דעלעגאציע. דער קאמענדאנט האמערשמיט האט זיי נישט געוואלט אויפנעהמען און זיי זענען אויפגענומען געווארען דורך דעם פערטרעטער רעדליך, א בעזיצער פון א צווייט-ראנגיגער ביער-שענק.

די דעלעגאציע האט געהאט די מפלה, אז רעדליך האט בעשלאסען די דריי דעלעגאטען צו פערהאלטען אין קאנצענטראציע-לאגער אלס בעשולדיגטע אין גרויל-פראפאגאנדע.

קאפיטעל 5

גרויל-פראפאגאנדע

רעדליך האט נישט געמאכט קיין וויצען. ער האט טאקע דעצידירט, אז די דריי דעלעגאטען זאלען פערהאלטען ווערען אין קאנצענטראציע-לאגער. באלד אין דעם מאמענט זענען אין צימער ווי אויסגעוואקסען פיר שטורמיסטען, צו וועלכע דער וויצע-קאמענדאנט רעדליך האט געזאגט:

— די דאזיגע דריי לייט דארפען פערהאלטען ווערען אין שוץ-האפט פאר גרויל-פראפאגאנדע. זיי פערשפרייטען פאלשע ידיעות וועגען פייניגען יודען אין דייטשלאנד און זיי האבען זיך ארגאניזירט, כדי צו קעמפען מיט אונזער לעגאלער מאכט.

— פאר גרויל-פראפאגאנדע האט איבערגעחזר'ט אין דער שטיל איינער פון די פיר שטורמיסטען, דאס איז געווען פריצי, וועלכער האט זיך געפינען אין דער גרופע, וואס האט געדארפט זיך בעשעפטיגען מיט די דריי פערהאלטענע דעלעגאטען פון דער יודישער געמיינדע.

— גרויל-פראפאגאנדע, דאס איז א געמיינהייט האט פריצי הויך געזאגט, ווער האט דאס זיי איינגערעדט, אז מען בעהאנדעלט ביי אונז שלעכט, זיי וועלען זיך איבערצייגען, אז עס איז נישט אזוי.

— דאס האב איך אויך געזאגט, האט דער גראבער רעדליך געלאכט, אנו, לאזט מיר ארבייטען און נעהמט מיר אוועק די שווינע-קעדלען פון פאר די אויגען. דער יונגער גרינבלאט איז געווארען אויפגעקאכט.

— איך בין א דייטשער בירגער, איך האב קיין שום זינד נישט אויף מיר. אין דייטשלאנד האט מען אמטליך קיינמאל אויף אזא אופן נישט גערעדט.

— אט דאס איז געווען דאס שלעכטע, האט רעדליך געזאגט. מיר וועלען אייך אויסלערנען. אז איהר האלט אין דייטשלאנד נישט מעהר האבען קיין דעה.

אין דער יודישער געמיינדע האט דער רעשט פארשטאנדס-מיטגלידער געווארט ביז'ן צוריקקומען פון דער דעלעגאציע. זיי האבען געווארט א שעה נאך א שעה און זיך נישט געקענט דערווארטען. ערשט דאן האט אימיצער אנגעקלונגען אין טעלעפאן.

— פרעגט נישט ווער עס רעדט, האט זיך געהערט א שטים אין טעלעפאן, ווייל איך וועל אייך סיי-ווי-סיי נישט קענען דאס זאגען, איך האב אייך נאר געוואלט מיטטיילען, אז די דעלעגאציע, וועלכע איהר האט געשיקט אין „ברוינעם הויז“ איז פערהאלטען געווארען אין קאנצענטראציע-לאגער. ס'איז זיכער, אז זיי וועלען בעהאנדעלט ווערען אויפ'ן שרעקליכסטען אופן. לײדער קען איך אייך קיין שום עצה נישט געבען, וואס איהר האט צו טון. איך בין נישט קיין יוד. נאר א ריינער ארישער, און דאך אייער פריינד, ס'זענען געקומען אזעלכע צייטען, אז מיר זענען אלע ווי שטום געווארען.

נאך איידער איזידאר פישער, וועלכער האט אויפגענומען דעם טעלעפאן, האט זיך געוואלט מיט עפעס אנרופען, האט מען שוין אוועקגעלייגט דאס טרייבעל און פישער האט שוין נישט געהאט מיט וועמען צו רעדען.

— און ס'איז געשעהן אזוי ווי איך האב פאראויסגעזעהן, האט פישער געזאגט צו די אנוועזענדע, אוועקלייגענדיג דאס טעלעפאן-טרייבעל. אונזער דעלעגאציע האט געהאט די פעולה, אז די דעלעגאטען זענען פערהאלטען געווארען אין קאנצענטראציע-לאגער פאר גרויל-פראפאגאנדע און זיי וועלען זיך טיילען מיט דעם גורל פון די איבעריגע יודען, וועלכע געפינען זיך שוין דארט פון פריהער.

די שטימונג איז געווען א שרעקליכע. די איבעריגע פארשטאנדס-מיטגלידער האבען זיך ארגאניזירט פונאנדערצוגעהען, יעדער איינער אונטער דעם שרעקליכען איינדרוק פון דעם וואס איז געשעהען. יעדער איינער איז נישט געווען זיכער מיט דער שעה, אז אויך ער וועט נישט האבען דעמזעלבען גורל, וואס אנדערע יודען.

פריצי האט אנגעפיהרט מיט דער גרופע שטורמיסטען, וועלכע האבען זיך געדארפט בעשעפטיגען מיט פרידבערג, גרינבלאט און הערצ'ען. פריצין האט וועה געטון דאס הארץ. ער האט נישט געוואוסט, ווי אזוי ער זאל העלפען די דריי אומשולדיגע יודען, ווען ער וואלט נישט געווען געבונדען ריקזיכטסלאס. וואלט ער באלד אויף זיך בעצויגען א חשד און זיין ציל וואלט געווען פערפאסט. דעריבער האט פריצי געזוכט אין איצטיגען מאמענט זיך ארויסדרעהען פון דער אנפיהרערשאפט אין דער גרופע, אין די געדאנקען האט ער געזוכט א מיטעל, ווי אזוי זיך דערפון ארויסצודרעהען און האט ענדליך געפינען. ער האט זיך פלוצלונג אנגעכאפט פאר דעם בויך און זיך אנגעהויבען צו קארטשען, כלומרשט פון ווערטאג, דאס האט געהאט א פעולה, ווייל די שטורמיסטען האבען פריצין באלד בעפרייט פון דער אנפיהרערשאפט און איהם אוועקגעשיקט אויסרוהען.

— האסט פריצי צופיל געגעסען יודען, האט איינער פון זיי ציניש געלאכט און די האסט דיר דעם מאגען פערדארבען. א יוד איז נישט אזוי לייכט צו פערדייען.

— איך רעכען אויך אזוי, האט פריצי געענטפערט, האלטענדיג זיך פארן בויך, א יוד וועט זיך נישט לאזען אזוי לייכט פערדייען...

— מיר וועלען זיך דערצו צוגעוואוינען און אויך די וועלען זיך צוגעוואוינען. מיר וועלען פריי מאכען דייטשלאנד פון פאראזיטען און בלוט-זויגער.

— איך בין דער ערשטער, וואס וועט קענען פען דערפאר, אז דייטשלאנד זאל בעפרייט ווערען פון פאראזיטען און בלוט-זויגערס, האט פריצי ווייטער געזאגט.

(פארזעצונג קומט).

אין היטלעריסטישן דייטשלאַנד

דייטשע צייטונגען ווערען דורך דער רעגירונג געצוואונגען אָנצונעמען אַנאָנסען פון יוד. פירמעס

בערלין (יט"א) דער נאַציסטישער ווירטשאַפטס מיניסטער האָט פעראָרדענט אַלע צייטונגען אין כעמניץ, אַז זיי זאָלען אָפּשטעלען זייער פּראַקטיק פון אָפּזאָגען אָנצונעמען אַנאָנסען פון יודישע פירמעס.

אין דער פעראָרדנונג ווערט געזאָגט: עס זענען נישטאָ קיין ספּעציעלע געזעצען, וואָס זאָלען זיך בעציהען אויף דער שטעלונג פון יודען אין עקאָנאָמישען לעבען פון לאַנד. די רייכס-רעגירונג לעגט פיל אויפמערקזאַם אויף דער עקאָנאָמישער לאַגע און צוליב'ן שווערען ווינטער דאַרפען אויסגעמיטען ווערען ווי ווייט מעגליך אַלע קאָמפּליקאַציעס. און אַזעלכע קאָמפּליקאַציעס וואָלטען געקענט ענטשטעהען, אויב מען זאָל נישט-אַרישע פירמעס נישט געבען די מעגליכקייט צו אַנאָנסירען זייערע אונטערנעהמונגען אין דער פּרעסע. די רייכס-רעגירונג האָט דעריבער פעראָרדענט אַלע איהר אונטערליגענדע אָרגאַנען וועגען אויסמיידען יעדען מעגליכען דרוק בעגען דער פּראַקטיק פון נישט אָננעהמען אַנאָנסען פון יודישע אונטערנעהמונגען אָדער געשעפטס-הייזער.

לייפּציגער מעסע-לייטונג בעט רחמים ביים „שטירמער"

ער זאָל אויפהערען זיין קאַמפּאַניע געגען יודישען האַנדעל

בערלין (יט"א) דער נירענבערגער „שטירמער" האָט בעקומען צוגעשיקט פון דער לייטונג פון דער פאַרשטעהענדער לייפּציגער פריהלינגס-מעסע אַ פּראָטעסט-ערקלערונג געגען דעם, וואָס דער „שטירמער" פיהרט כּסדר אַ געוואַלטזאַמע העצע געגען יודען אין לייפּציגער רויכוואַרג-האַנדעל. אין דער ערקלערונג ווערט געזאָגט, אַז מיט זיין קאַמפּאַניע איז דער „שטירמער" עלול צו רואינירען די אויסזיכטען פון דער לייפּציגער מעסע. דער „שטירמער" ענטפערט אָבער דערויף אין אַן אַרטיקעל אַז דער פּראָטעסט וועט גאָרנישט העלפען, ווייל דאָס בלאַט וועט איהר קאַמפּאַניע פיהרען אַזוי לאַנג ביז עס וועט פון לייפּציגער האַנדעל פערשווינדען דער לעצטער יוד.

ווען מעג אַ יודישער דאָקטאָר אַרבייטען אין אַ יודישער קליניק

בערלין (יט"א) דער מעדיצינישער קאַמער פון בערלין ד"ר וועלען, האָט פעראָרדענט, אַז אַרישע דאָקטוירים טאָרען נישט אָננעהמען קיין אַרבייט אין קליניקעס, וואָס געהערען צו יודישע דאָקטוירים אָדער אונטערנעהמער — יודען טאָרען נישט בעשעפטיגט ווערען אין אַרישע קליניקעס. אויב דער יודישער אייגענטימער פון קליניק איז אַליין נישט קיין מעדיצינער, מעגען ביי איהם אַרבייטען דייטשע דאָקטוירים פּונקט ווי דייטשען מעגען אָננעהמען אַרבייטען אין אַנדערע יודישע אונטערנעהמונגען. אין אַזעלכע פאַלען מוזען אָבער די דייטשע מעדיצינער שטרענג אָפּהיטען דעם פערבאָט צו בעהאַנדלען קראַנקע, וואָס זענען פריהער בעהאַנדעלט געוואָרען דורך יודישע דאָקטוירים. אויסנאַהמען זענען בלויז ערלויבט אין די פאַלען, ווען דער אַרבייט-געבענדער קליניק-אייגענטימער פערלאַנגט פון אַרישען דאָקטאָר צו פערטרעטען אַ יודישען אָדער בייצוואוינען אַ קאָנסיליום מיט אַ יודישען דאָקטאָר.

„יודען גרייטען זיך צו מאַכען פון דייטשלאַנד

דאָס, וואָס זיי האָבען געמאַכט פון צאַרישען רוסלאַנד"

בערלין (יט"א) דער לעצטער נומער פון דעם געהיימען נאַצי-בולעטין „וועלט-דינסט", וואָס איז בעשטימט פערשפּרייט צו ווערען פון האַנד צו האַנד אויסשליסליך צווישען אויסלענדישע אַריער, פערנעהמט זיך אין אַ לענגערן אַרטיקעל מיט אַ יט"א אינטערוויו פון סטאַלינען, ערטיילט אין יאָהר 1931, אין וועלכען סטאַלין האָט בעצייכענט דעם אַנטיסעמיטיזם אַלס „אַ שריד-הפּליטה פון דעם קאַפּיטאַליזם" און ערקלערט, אַז „ביזווילליגער אַנטיסעמיטיזם ווערט אונטער'ן סאָוויעטישען רעזשים בעשטראָפט מיט טויט". הגם דער אינטערוויו שטאַמט נאָך פון 1931, זעהט אָבער אין איהם דער „וועלט-דינסט" אַ סימן מובהק, אַז „יודען, מאַסאָנען און קאָמוניסטען שטעהען אין אַ פעראייניגטען פראָנט געגען דייטשלאַנד" און, אַז „מיט דעם באָיקאָט, וואָס יודאַ פיהרט, פרובט ער צו שפּינען די פעדים פון אַ נקמה געגען דייטשלאַנד". צו גרייטען די יודען פאַר דייטשען פאָלק דעם זעלבען גורל, וועלכען זיי האָבען אָנגעטאָן פון דעם צאַרישען רוסלאַנד? — פרעגט דער געהיימער נאַצי-בולעטין און פערזיכערט, אַז די זעלבע יודען, וואָס העלפען איצט סאָוויעט-רוסלאַנד אַרויסצוקומען אויף דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטישער אַרענע, גרייטען צו אַ קאַלטען און שוידערליכען, אָבער גוט-אויסגעאַרבייטען פּלאַן צו ערנידעריגען דייטשלאַנד".

דייטשער קוראָרט הערינגסדאָרף וויל נישט קיין יודישע קורגעסט

בערלין (יט"א) פון בעקאַנטען דייטשען קוראָרט הערינגסדאָרף ביים אָסט-זעע (קרייז שטעטין) ווערט מיטגעטיילט, אַז אויף אַ נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער פערזאַמלונג איז בעשלאָסען געוואָרען נישט אַריינצולאָזען אין הערינגסדאָרף קיין יודישע קור-געסט.

אַ נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע פּאַרטיי אין קאַנאַדע

בערלין (יט"א) בעריכטענדיג וועגען דער טעטיגקייט פון דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער פּאַרטיי אין קאַנאַדע, דערצעהלט דער נירענבערגער „שטירמער". אַז די דאָרטיגע נאַציס פיהרען נישט בלויז אַן אַנטיסעמיטישע אַקציע, נאָר גרייטען זיך אויך אומצוואַרפען די איצטיגע קאַנאַדישע רעגירונג.

דאָס לעבען אין ארץ-ישראל

(ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען אַגענטור)

סעסיע פון ראַט פון העברעאישען וועלט-פערבאַנד

תל-אביב. אונטערן פאָרזיץ פון חיים נחמן ביאַליק איז אין תל-אביב פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון די אין א"י וואוינענדע מיטגלידער פון עקזעקוטיוו-ראַט פון העברעאישען וועלט-פערבאַנד (ברית-עברית עולמית) צוזאַמען מיט די פאָרשטעהער פון די קולטור-פערבאַנדען אין א"י. ד"ר א. ראָזענפעלד האָט געהאַלטען אַ רעפעראַט וועגען דער אַרבייט פון צענטראַל-קאָמיטעט און וועגען דער פּראַגער סעסיע פון וועלט-פערבאַנד. דער בעריכט איז ערגענצט געוואָרען דורך י. אַדלער, וועלכער האָט בעזונדערס אַרומגערעדט דעם בעשלוס וועגען אַריבערטראָגען די לייטונג פון וועלט פערבאַנד קיין א"י. ח. נ. ביאַליק האָט גערעדט וועגען די אויפגאַבען און פליכטען פון פערבאַנד אין דער נאָהענטסטער צוקונפט. עס איז געוועהלט געוואָרען אַ קאָמיטעט פון 36 פּערזאָן וואָס האָט געבילדעט אַ קאָמיסיע, כּדי אויסצואַרבייטען אַ קאָנקרעטען אַרבייטס-פּראָגראַם אויף דער נאָהענטסטער צייט.

העברעאישער טאַשען-לעקסיקאָן

תל-אביב. אין מערץ וועט אין תל-אביב'ער פערלאַג „מסדה" ערשיינען אַ העברעאישער טאַשען-לעקסיקאָן. צו דער מיטאַרבייט אין דעם לעקסיקאָן זענען צוגעצויגען געוואָרען אַ רייהע העברעאישע שריפטשטעלער. דער לעקסיקאָן, וואָס וועט ענטהאַלטען ביאָגראַפיעס פון די בעדייטענדסטע יודישע פערזענליכקייטען, וועט ערשיינען אונטער דער רעדאַקציע פון העברעאישען דיכטער שאול טשערניכאָווסקי.

אַ אוסישקין-בוך

ירושלים. אין ירושלים איז נאָר וואָס ערשינען מיט אַ פאָרוואָרט פון ר. בנימין אַ „אוסישקין-בוך" אין דער העברעאישער שפּראַך, וואָס ענטהאַלט אַ זאַמלונג פון אַרטיקלען און רעדעס פון פאָרזיצער פון קרן-קימת מ. מ. אוסישקין אין פערשידענע פעריאָדען פון זיין ציוניסטישער טעטיגקייט. דאָס בוך איז פערזעהן מיט צאָהלרייכע רעפּראָדוקציעס, פאָטאָגראַפיעס און צייכנונגען פון די קינסטלער הערמאַן שטרוק, פּאַסטערנאַק און ליטווינאָווסקי.

אַ רעגירונגס-קאָמיסיע צו שטיצען די טוריסטען באַוועגונג

ירושלים. די א"י-רעגירונג האָט בעשטימט אַ ספּעציעלע קאָמיסיע מיט דער אויפגאַבע צו שטיצען די טוריסטען-באַוועגונג קיין א"י. סאַרקאַסטישע בעמערקונגען האָט אַרויסגערופען דער פאַקט, דאָס אַלס פאָרזיצער פון דער קאָמיסיע איז בעשטימט געוואָרען דער דירעקטאָר פון אימיגראַציאָנס-דעפּאַרטאַמענט חיימסאָן, וועלכער האָט מעהר ווי ווער עס איז אַנדערער דערפיהרט צו דער אָפּשטעלונג פון דער טוריסטען-באַוועגונג.

„דבר" פערזעהט די דאָזיגע מעלדונג מיט אַ בעמערקונג, אַז סוף-כל-סוף האָבען די סיסטעמאַטישע שיקאַנעס לגבי די טוריסטען דערפיהרט צו אַזאַ מצב, אַז די רעגירונג האָט זיך געזעהען געצוואונגען צו בעשטימען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע, כּדי צו זוכען מיטלען, ווי אַזוי אָפּצוהיטען דאָס לאַנד פון דעם גרויסען שאָדען, וואָס איז פעראורזאַכט געוואָרען דורך די טוריסטען-בעגרענצונגען.

ד"ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
8 טראַאוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט.
זונטאָג פון 11–2 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזן

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעציאַליסט פאַר ווענערישע און געשלעכטס-קראַנק.
צעגעלניאַנאַ 7, טעל. 141-32.
נעהמט אָן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאָכמ. און פון 5–8 אָוונט, זונטאָג פון 9–11 בייטאָג.

אָרטאָפּעדישער אַנשטאַלט
פּראָטעזען, גאָרסעטען, אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט. לייכטע פּלאַטפוס-איינלאַגען נאָך פּיס-שמערצען אַלס נאָך גיפּס-אָפּדרוק.
Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović
פּיעטריקאָווער 119, טעל. 231-81

טראַגעדיע פון יודישער אימיגראַציע

אַ שפּאַנענדע געשיכטע פון אַ חתונה צווישען אַ ברודער און אַ שוועסטער

דאָס לעבען איז דער גרעסטער פּלאַנטער און די העלדען אין'ם לעבען זענען אָפטמאָל אַ סך מערקווירדיגער און אינטערעסאַנטער פון די העלדען אין די אינטערעסאַנטסטע ראָמאַנען.

די העלדען פון אונזער היינטיגער געשיכטע וואוינען נישט ערגעץ אין די הרי-חושך, אין אַ צויבער-שלאָס, און זענען אויך נישט קיין פּרינצען און פּרינצעסינס, נאָר זענען גראָד פּשוט'ע מענשען, מיט וועלכע דער שיקזאַל האָט זיך אַביסעל אַ „שפּיל" געטאָן און זיי אָפּגעטאָן אַ שפּיצעל, פון וועלכען זיי קענען נאָך ביז היינט צו זיך נישט קומען.

עס איז אַ טרויעריגע געשיכטע פון יודישער וואַנדערונג, פון יודישער עמיגראַציע, וואָס האָט צוריסען פאַמיליעס, שטעטלעך און די צושפּרייט איבער דער גאַנצער וועלט.

אונזער געשיכטע הויבט זיך אָן אין יאַמפּאָלי, פּאָדאָליער גובערניע, רוסלאַנד.

אַבראַהם פרידמאַן, וועלכער וואוינט איצט אויף ברוקלין, איז מיט 42 יאָהר צוריק געבוירען געוואָרען אין יאַמפּאָלי ביי אַן אָרימען שוסטער מיט'ן נאָמען יואל. דער שוסטער איז געווען אַ מטופּל מיט קינדער און האָט קיינמאָל פון זיין שוסטעריי נישט געהאַט קיין פּרנסה. ער מיט זיין פאַמיליע פלעגען גאַנץ אָפט אויסהונגערן. אַבראַהם איז שוין ביי זיינע עלטערן געווען דער מיזיניק, און ווי עס פיהרט זיך אין אַ סך פאַמיליעס, וואָס עס זענען דאָ אַ סך קינדער, איז דער מיזיניק „דאָס אויבערשטע פון שטיסעל", און אַבראַהם איז ביי זיינע עלטערן אויך געווען דאָס „שיינדעל" פון אַלע קינדער. אַבראַהם האָט געהאַט פיר ברידער און צוויי שוועסטער. די ברידער זענען געווען „אָפּגערוקט" פון איהם מיט אַכט ביז צעהן יאָהר און דאָס קלענסטע קינד אין הויז, זיין שוועסטער נחמה, איז געווען עלטער פון איהם מיט דריי יאָהר.

און מיט אָט דעם שוועסטערל פלעגט זיך אַבראַהם מסתּמא מעהר ווי מיט אַלע קינדער אין הויז. זיי זענען ביידע געווען אַזוי צוגעבונדען איינער צום צווייטען, אַז מען האָט זיי אַ נאָמען געגעבען „דער צווילינג".

זייער מוטער איז געווען אַ קראַנקע פרוי און פלעגט מעהר ליגען „צובעט", ווי אַרומגעהען.

דעם שוסטערס עלטערע פיר זיהן פלעגען העלפען דעם פאָטער אין דער „מאַסטערסקאַיאַ". עס רעדט זיך נאָר אַזוי העלפען. דער פאָטער וואָלט געווען געדאַנקט גאָט, ער אַליין זאָל האָבען גענוג אַרבייט פאַר זיך... שוין אָפּגערעדט פאַר די קינדער. אָבער געהייסען האָט עס, אַז זיי „העלפען" איהם. דער עלטערער יונגעל איז שוין באַלד געווען אַ „חתן בחור" און עס האָט נישט געפּאַסט, אַז ער זאָל זיך אַרומדרעהען און גאָרנישט טון. פלעגט ער גאַנצע טעג אָפּליגען אין פאָטער'ס „מאַסטערסקאַיאַ" און איהם „העלפען" אַרבייטען.

פון אַזאַ אַרבייט אָבער איז דעם יאַמפּאָליער שוסטער נישט גרינגער געוואָרען אין דער פּרנסה. ער מיט זיין פאַמיליע האָבען בוכשטעבליך געהונגערט.

און אויב דאָס איז נאָך ווייניג, געווען איז זיין ווייב געשטאָרבען.

און דאַן ערשט איז יואל דעם שוסטער געוואָרען ביטער: קיין פּרנסה איז נישטאָ, אַ פולע שטוב מיט קינדער, און זיין „אַלטעטשקע" איז שוין אויך אוועקגעשטאָרבען.

מאַכט זיך אַזאַ מעשה:

דעם שוסטער יואל'ס אַ שוואָגער, זיין פערשטאָרבענער ווייב'ס אַ שוועסטער, קומט צופאָהרען קיין יאַמפּאָלי צוגאַסט צו איהר שוואָגער דעם אַלמן, מיט זיין פאַמיליע.

זי האָט אַלע יאָהרען געוואוינט אין אָדעס און איהר מאַן האָט געהאַט אַ „פּראַלאַווקע", וואו זיי, ביידע מיט זייערע צוויי קינדער האָבען שווער געאַרבייט אויפ'ן שטיקעל ברויט. דערפאַר האָט זי קיינמאָל נישט געקענט אָפּרייסען אַ שטיקעל צייט און זיך דערכאַפּען קיין יאַמפּאָלי זיך זעהען מיט איהר אָרימער שוועסטער, און זי האָט דער שוועסטער'ס זיבען קינדער נאָך קיין איין מאָל נישט געזעהען.

אָבער איצט. ווען איהר שוועסטער איז געשטאָרבען, האָט זי אָוועקגענומען די האַנט פון'ם האַרצען און איז אַרויסגעפאָהרען קיין יאַמפּאָלי זיך זעהען מיט'ן שוואָגער און מיט די יתומים.

די אָדעסער מומע איז אָפּגעווען אין יאַמפּאָלי ביי איהר שוואָגער אין הויז אַרום צוויי וואָכען צייט. און די קורצע שטיקעל צייט איז געווען גענוג זי זאָל דערזעהען דעם נויט און דעם גרויסען דלות וואָס דאָרט אין הויז האָט געהערשט, און כאָטש זי איז אַליין געווען אָרים, דאָך האָט זי איהר שוואָגער פאָרגעלעגט אַזאַ פּלאַן:

אַזוי ווי ער האָט קיין ע"ה הרע אַזאַ פולע שטוב מיט קינדער און קיין גרויסע גליקען פאַר זיי אין יאַמפּאָלי זעהט זי נישט, וואָלט זי איהם געוואָלט אַביסעל פערגרינגערן און נעמען צו זיך קיין אָדעס צוויי קינדער.

וועלכע קינדער וויל זי מיט זיך מיטנעהמען? אויף דעם האָט זי געענטפערט, אַז ביי איהר זענען אַלע קינדער פון איהר שוועסטער אַלצאיינס טייער. זאָל דער פאָטער אַליין בעשטימען.

און זייער פאָטער יואל דער שוסטער האָט בעשלאָסען מיטצוגעבען איהר: — אַזוי ווי אין יאַמפּאָלי האָט ער קיין ריכטיגע ערציהונג זיינע קינדער נישט געקענט געבען — דעם עלטסטען זוהן און דאָס קלענערע מיידעל נחמה'לען.

די שוועגערין האָט איהם געגעבען אַ וואָרט, אַז זי וועט זיינע קינדער שיקען לערנען גלייך מיט איהרע אייגענע קינדער. און זי האָט מיט זיך מיטגענומען די צוויי קינדער, הערש'ן (אָדער גרישאַ) און נחמה'ן, וועלכע מען האָט אויך גערופען עמאַ.

דאָס מיידעלע נחמה איז דאַן אַלט געווען 9 יאָהר און איהר עלטסטער ברודער — 17 יאָהר. ווען זיין מוטער איז געשטאָרבען האָט זיך דער מיזיניק אַבראַהמ'ל נישט געפיהלט אַזוי פערי'תומ'ט ווי איצט. ווען זיין שוועסטער'ל נחמה איז אוועקגעפאָהרען קיין אָדעס.

אַבראַהמ'ל איז דאַן אַלט געווען אינגאַנצען זעקס יאָהר. ער איז אָבער געווען אַ סך פערשטענדיגער ווי אַ קינד אין זיין עלטער. צי איז דאָס געווען דערפאַר, וואָס די שטענדיגע נויט אין הויז האָט איהם געמאַכט ערנסטער, אָדער גאָר דערפאַר. וואָס ער איז געבליבען אָהן אַ מאַמען? אַזוי צי אַזוי, ער איז געווען קליגער פון אַ געוועהנליכען יונגעל אין זיין עלטער.

עס זענען אוועק אַרום דריי יאָהר און יואל דער שוסטער האָט זיך אַרומגעזעהען, אַז דאָס הויז געהט „צוגרונט" אָהן אַ באַלעבאָסטע, און ער האָט בעשלאָסען אַריינצונעהמען אַ שטיף-מוטער צו די קינדער.

ער האָט געשטעלט אַ חופּה מיט אַן אַלמנה און ער האָט אַריינגעבראַכט אין הויז אַריין אַ שטיף-מאַמע פאַר זיינע פינף קינדער.

שוין אויף דער ערשטער וואָך וואָס די שטיף-מאַמע האָט בעטראָטען די שוועל פון יואל דעם שוסטער'ס הויז האָט זי געוויזען ווער זי איז. דער סוף איז געווען, אַז אין אַ משך פון אַ פּאָר יאָהר זענען אַלע קינדער אַוועקגעגאַנגען פון הויז אין דער פרעמד. די צוויי עלטערע יונגלעך זענען אוועק און זיך געשטעלט „דינען" אין אַ בעקעריי, און דאָס דריטע יונגעל איז געוואָרען אַ באַהעלפער ביי אַ מלמד, דאָס מיידעלע איז אוועק צו איהרער אַנ'אָרימער מוהמע'ן קיין סאָראָקע און האָט מעהר צו דער שטיפמאַמע אין הויז אַריין נישט געוואָלט געהען.

נאָר איין אַבראַהמ'ל איז געבליבען אין דערהיים. ערשטענס, איז ער נאָך געווען צו יונג צו „אַנטלויפען" פון הויז, און צווייטענס האָט איהם זיין שוועסטער'ל נחמה פון אָדעס געשריבען, אַז די מומע האָט איהר צוגעזאָגט איהם אויך אַרויסצונעהמען קיין אָדעס אין אַ קורצער צייט.

די „קורצע צייט" האָט זיך דערווייל פאַר דעם איינזאַמען אַבראַהמ'לען געצויגען זעהר לאַנג, אָבער ער האָט די האָפנונגען נישט פערלוירען און געוואַרט און געוואַרט.

אָבער די אָדעסער מוהמע האָט אַבראַהמ'לען פערגעסען.

אין עטליכע מאָנאַטען אַרום איז צו יואל דעם שוסטער אין יאַמפּאָלי אָנגעקומען אַ בריף פון זיין שוועגערין אין אָדעס, אַז זי קלייבט זיך אוועקצופאָהרען קיין אַמעריקע מיט איהר גאַנצער פאַמיליע און אויך מיט זיינע צוויי קינדער.

(ווייטער מאָרגען).

דרייפאכער מארד און זעלבסטמארד אין ווילנע

שטייער-בעאמטער דערשיסט זיין פרוי, 15-יעהריגע טאכטער און זיך אליין

ווילנא. ווי מיר האבען שוין בקיצור געמעלדעט, האט זיך אין ווילנא אויף ווילנער גאס 36 אפגעשפילט א שוידערליכער דריי פאכער מארד און זעלבסטמארד-טראגעדיע.

דער שטייער-בעאמטער מיכאל שאבלינסקי האט דערמארדעט זיין פרוי, זיין טאכטער און נאכהער בעגאנגען זעלבסטמארד.

מיכאל שאבלינסקי איז געווען א העכערער בעאמטער פון דער ווילנער פינאנץ-קאמער. ער האט פארנומען אין דערמאנטען הויף נומער 36 א 5 צימערדיגע רייך מעבלירטע וואוינונג. ער איז אלט געווען 54 יאהר, האט געהאט א 37-יאהריגע פרוי — קלאאידיא און א 15-יאהריגע טאכטער עאוגעניא — שילערין פון דער גימנאזיע פון די שוועסטער — נאזא רעמאנקע.

מיט א חודש צוריק האט מיכאל שאבלינסקי אפגעזאגט די דינסט אזוי, אז לעצטענס פלעגט קומען דהעלפען דער פרוי שאבלינסקי אין שטוב די קריסטליכע פרוי זאבלאווסקא, וועלכע פלעגט קומען צו דער ארבייט יעדען טאג האלב 10 פריה.

פרוי זאבלאווסקא, איז ווי תמיד געקומען ארום האלב 10 פריה צו דער ארבייט, און האט אנגעקלונגען אין דער ארייננגאנגס טיר. אויף איהר קלינגען האט אבער קיינער נישט געענטפערט.

די דינסט איז דאן ארויסגעלאפען אויפ'ן גאס און צולויפענדיג צום וואך-פאליציאנט אויפ'ן ראג פון ווילנער און מיצקעוויטש גאס. דערציילט איהם וועגען איהר חשד. דער פאליציאנט איז מיט דער דינסט אוועק צו די שאבלינסקי'ס און מיט דער הילף פון הויז-וועכטער אויפגעריסען דאס פענסטער פון דער פארטער-וואוינונג און זיך ארייינגעקומען אין שאבלינסקי'ס דירה.

אין עס-צימער איז קיינער נישט געווען.

דער פאליציאנט איז אויך דורך דעם סאלאן, וועלכער איז אויך געווען ליידיג און ערשט אין שלאף-צימער האט זיך פאר איהם אנטפלעקט א שוידערליכער בילד:

אין א בעקוועמען פאטעל, נישט ווייט פון בעט, איז געזעסען א טויטער מענש מיט א דורכגעשאסענעם שלייף. דער ארעפגעהאנגענער קאפ איז געווען אנגעשפארט אן פאטעל. אין דער רעכטער האנד האט ער בעהאלטען צונויפגעדריקט א 6 לויפיגען ברוינינג. דער זעלבסטמערדער האט אויף זיך געטראגען א כאלאט, וועלכער איז געווען בעפלעקט מיט בלוט.

ווען די ארייננגעקומענע זענען אריין, האבען זיי דערזעהען ליגען א דערשאסענע פרוי, די קאלדרע האט זיך האלב ארפגעגליטשט פון איהר קערפער, איהרע הענד האבען ארומגענומען איהר קאפ אויף וועלכען ס'האט זיך געזעהען א רעוואלווער-וואונד. דאס קישען איז געווען בעגאסען מיט בלוט צו וועלכער ס'האבען זיך צוגעקלעבט איהרע האר, די פרוי האט שוין נישט ארויסגעוויזען קיין סמנים פון לעבען.

ווען דער פאליציאנט איז אריין אין קינדער-צימער איז ער ווידער שטיין געבליבען ווי א געפלאפטער.

אין בעטעל איז אויך געלעגען א דערשאסענע די 15-יאהריגע טאכטער פון זעלבסטמערדער עאוגעניא שאבלינסקא.

דער דאקטאר האט שוין בלויז געקאנט פעסטשטעלען, אז אלע דריי זענען טויט.

די טראגעדיע האט זיך קאנטיג אפגעשפילט צווישען 7 און 8 א זייגער פריה, ווייל די טויטע קערפערס זענען נאך געווען ווארעמלעך, און דאס בלוט האט נאך נישט בעוויזען צו פארגליווערט ווערען.

די פארשטעהער פון דער גערייכטליכער אויספארשונגס-מאכט האבען אויפ'ן סמך פון א גאנצע רייה בעווייזען און א בריוועל, וועלכען שאבלינסקי האט איבערגעלאזט פעסטגעשטעלט פאלגענדען פערלויף פון דער שרעקליכער טראגעדיע.

שאבלינסקי איז אויפגעשטאנען פריה, ווען זיין פרוי און זיין טאכטער זענען נאך געשלאפען. ער האט זיך געזעצט ביי זיין שרייב-טיש און אנגעשריבען א בריוועל אין וועלכען ער דערקלערט, אז ער ווארפט די גאנצע פעראנטווארטליכקייט פאר די 3 קרבנות אויף א העכערען בעאמטען. דערנאך שרייבט ער, אז זיין גאנצען פערמעגען בעט ער אפגעבען זיין שוועסטער — א געוויסער פרוי מאכאווסקא, אנשרייבענדיג דאס בריוועל איז שאבלינסקי ארייננגעקומען אין שלאף-צימער.

צוגעשטעלט דעם רעוואלווער צום קאפ פון זיין שלאפענדיגער פרוי און אויסגעשאסען. דער קויל האט איהר דורכגעהאקט דעם קאפ ארויסרינענדיג גלייך א מאמענטאלען טויט.

נאך דער שרעקליכער טאט איז מיכאל שאבלינסקי ארייננגעקומען אין קינדער-צימער, וואו ס'האט זיך געשלאפען זיין 15 יאהריגע טאכטער, וועלכע האט נישט פארגעפילט וואס פארא שרעקליכע טראגעדיע ס'שפילט זיך אפ ביי זיי אין דער וואוינונג.

שאבלינסקי איז צוגעגאנגען צום בעטעל און צושטעלענדיג דעם רעוואלווער צום שלייף אויסגעשאסען.

שאבלינסקי איז דאן צוריק ארייננגעקומען אין שלאף-צימער, האט זיך ארייננגעזעצט אין פאטעל נעבען זיין פרוי'ס בעט און זיך אליין דערשאסען.

די ביזאיצטיגע אויספארשונג האט בעוויזען בעסטצושטעלען, אז די סיבה פון שאבלינסקי'ס שרעקליכען טאט איז געווען די שווערע מאטעריעלע לאגע אין וועלכער ער האט זיך געפונען.

שאבלינסקי איז ווי ס'ווייזט זיך ארויס, געווען א קאסיר פון דער פינאנץ-קאמער, האט געפיהרט א ברייטען לעבענס-שטייגער, איבער זיינע מעגליכקייטען און האט נאך לעצטענס בעבויט זיך א הויז — א ווילע אין יערוזאלימקע. ער האט זיך לעצטענס אזוי פערשולדיגט, אז ער האט אפילו נישט געקענט בעצאהלען קיין דירה-געלד.

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט פרעמיערע! דער אונפערגעסליכער קעניג פון די בעטלער
DENIS KING
פערכישופט און ענטציקט מיט זיין מעכטיגער שטימע אין ראמאנטישען מייסטערווערק, מעלאדיעס פון הומאר א. ג.
רעזשי HAL ROAH
„דעם טייוועלס ברודער"
ווי אויך דאס אונפערגלייכליכע קאמיקער-פאר LAUREL i HARDY
אין די איבריגע ראלען: די רייצענדע Thelma Thoód
אויסער'ן פראגראם: קלאנג-צוגאבע און לאנד-אקטואליטעטען

כירורגישער קאבינעט
D. med.
J. Szreiber
געפינט זיך יעצט אויף
Narutowicza 9 tel. 122-95
אפעראציעס, אפאטראנקעס, הילדא ושידעקעס א.ז.וו.
נעמט אן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8.30 אוו.
לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפילים, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9 — 1 פארמיטאג. בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

השבת אבדה.
ס'זענען פערלוירען געווארן 6 וועקסלען און 120 זל. מזומן. 1) א וועקסעל אויף 100 זל. אויסשטעלער זילבערבערג, נאוואמיעסקא 26, צאהלבאר אין אפריל 1934; 2) א וועקסעל אויף 100 זל. ושירא דאקטארטשיק 28/II-34; 3) 3 וועקסלען צו 50 זל., אויסשט. גרינבערג, שענקעוויטשא גאס; 4) א וועקסעל אויף 50 זל. אויסשטעלער צוקערניק יוזעפאוויטש אויף זגערזשער גאס, צאהלבאר דעם 6 מאי 1934. די וועקסלען ווערען ערקלערט פאר אונגילטיג. אבצוגעבען בעגען בעלוינונג צו ווראצלאווסקי, אלטשטאדט 5 אין קלער פון אייל.
335

Dr. med.
Ignacy Grynberg
ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען
צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15
נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט.

וויכטיג פאר דאמען
נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגע-מאכט די עלטעסטע
היטען!
אויף גאנץ ניי און אויך נייע היטען צו
3.50 געדענקט די אדרעס
„TOLA"
23 Zawadzka 23
II wejście parter.

Biuro-Ekspedycyjno-Transportowe
D. RUBINSTEIN
Łódź, Piotrkowska 85, Al. Kościuszki 28 tel. 224-23, 147-88 | Nowomiejska 12 tel. 192-57
ס'ווערט בעקאנט געמאכט, אז פון 1-טען יאנואר 1934 איז צוליב דער בעקוועמליכקייט פון דער ג. קונדשאפט געעפענט געווארען א שטאטישען זאמעל-פונקט
אויף נאוואמיעסקא 12
רעכטע אפיצינע. געוועלב 4. טעל. 192-57
וואו עס ווערען אויך אנגענומען פעקלעך, וואס זענען בעשטימט צום טראנספארט.

Zakład Leczniczy
POŁOŻNICZO-GINEKOLOGICZNY
ul. EWANGELICKA 18
(Sienkiewicza 83)
Ordynują: Dr. med. Sz. Eigerowa i Dr. med. J. Baum
Zapisy na porody I, II i III klasy.
TELEFON 107-23.
כשר'ע קוך.

זיכערע הילף און א רפואה!
אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערס אהן פיס.

פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פאלט אריין אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעלע גוטע היל-באנדאזשען בעזייטיגען זיכער דעם שוערסטען ברוך, אויך פאר הויקערס, לאמגנען ספעציעלע היל-גארסעטן און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאטפיס, ווי אויך קינסטליכע גומענע פיס.
עמפפאנגס טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוונט.

אכטונג
זייט דעם ערשטען אקטאבער ד. י. ווערען אלע קראנקע אין מיין ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט נור פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.

איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.
דערמיט דריק איך אויס מיין דאנקבארקייט דעם גרויסען ארטאפעד, ספעציאליסט דיר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, פראנט, פארטער, פאר זיין ארויסראטעווען מיך פון א שווערער ברוך-קראנקהייט. דער ה' דיר. י. ראפאפארט האט נישט געלאזט קיין ארבייט, בעת מ'האט מיר געדראהט א געפאהר און האט מיך דערלייזט צו א נארמאלען געזונד-צושטאנד. נאך 3 וואכען טראגען זיין ספעצ. הייל-באנדאזש פיהל איך מיך נישט בלויז געזונד-בערט געגען א געפאהר, נור פולשטענדיג געזונד.
ארוויל דרעשלער, לאדז, נוסכאדניא 4. (8)

כירורגישער קאבינעט
Dra med.
M. Kantor
איז נעווארען איבערגעטראגען אויף זשעלאנא 5
טעל. 112-22
נעהמט אן פון 1—3 און פון 6—8 אוו.
לעטשניצע-פרייזען.

LECZNICA
chorób
uszu, nosa i gardła
מיט שטענדיגע בעטען
עס ארדינירען די דאקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

קריינע אנאנסען
1 זלאטי אנאנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

אנ'ארט צו דער ארבייט פון שו... איבערצוגעבען אין צענטרום שטאט. ק... בענוצען 2 פראנטאווע פארטער-פענסטער, ציגעל = גאס 20, פארטער, אין טויער ביי ווינער.
36

פרייע פאסטענס
א קוואליפיצירטע וועש-נייהערין צו מענער-וועש בעשטעלט, ווי אויך א לערן-מיידעל קענען זיך מעלדען זאפארט ביי באמגארט, פאלודניאווא 6.
340

פערשידענעס
PO 2 MILJONY każdy spie... [illegible]
...y do kolektury KURT WYTRZYC
...ódź, Piotrkowska 141, tel. 163-49
...amiejscowym wysyłamy losy
...atychmiast po wpłaceniu na
...K. O. 68426.

א קוואליפיצירטער קראפט-זאקן מייסטער מיט א פראקטיק פון 20 יאהר זוכט א פאסטען געגען א קליינעם ... האלט. צו ערקונדיגען זיך ביי מ. ליס... פילסודסקיעגא 19.
34

א טיכטיגער שניידער-ארבייטער מענער-בעשטעלט זוכט ארבייט געגען קלענסטען לוין. אפערטען אין אדמיניסטראציע אונטער „שניידער".

ראקאלען!
3 און 4 צימערן און קוך בעקוועם זאווי הענדעלס-לאקאלען אויף שרודמיעסקא 7, איז פון זאפארט צו פערמיטען. צו מעלדען זיך ביים אדמיניסטראטאר פון הויז שרודמיעסקא 7, אדוואקאט ז. מענקעס, נארוטאוויטשא 35.
888

א שטיבעל מיט א בעזונדערן איינגאנג אדער א לעצטעס אין דער געגענד וואסכאדניא, פולנאצנא, וואלבארסקא און ארום די גאסען אלס סובלאקאטאר זוכט אנ'אינטעליגענט פאר-פאלק. ערקונדיגען זיך: שוו. יאקובא 5, וו. 6 פון 5—10 אוו.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט... שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . 60— 4
זאב'ן טעקסט—12 . . . . 18— . . . .
אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט... שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס מעטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנעמענטס-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש, אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

... אינהאלט און טעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טעקסט פון די אנאנסן איז דער פערלאג ני ש ט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. ud., Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.